№ 123 (1936)
Чацвер, 8 ліпеня 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля»
Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +21...+23, сонечна, уначы — +11...+13, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +15..+17, дождж, уначы — +12...+14, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +19...+21, сонечна, уначы — +12...+14, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +19...+21, сонечна, уначы — +10...+12, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +22...+24, сонечна, уначы — +11...+13, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +21...+23, сонечна, уначы — +9...+11, без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Паслы краін — членаў Еўрасаюза са шкадаваннем выказваюцца...

Паслы краін — членаў Еўрапейскага саюза ў Беларусі "з глыбокім шкадаваннем" выказваюцца аб тым, што ў краіне маюць месца такія "негатыўныя эпізоды", як напад на дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Валерыя Фралова. Аб гэтым гаворыцца ў заяве кіраўнікоў дыпламатычных місій краін ЕС, распаўсюджанай пасольствам Італіі ў Беларусі. Падобныя здарэнні, зазначана ў дакуменце, найперш "зробяць трывожным палітычны клімат Беларусі ў гэты далікатны і важны" перадвыбарны перыяд.

Як паведамляецца ў заяве, паслы Італіі, Францыі і Вялікабрытаніі наведалі Валерыя Фралова, які расказаў ім аб дэталях здарэння.

Офіс АБСЕ заклікае

Мінскі Офіс АБСЕ заклікае беларускія ўлады тэрмінова правесці расследаванне нападу на дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Валерыя Фралова з мэтай "прыцягнення да адказнасці вінаватых і поўнага высвятлення абставін здарэння". Аб гэтым гаворыцца ў заяве кіраўніка офіса Эберхарда Хайкена.

Э.Хайкен заклікаў улады стварыць умовы "для правядзення адкрытых і справядлівых выбараў, што выключаюць факты запалохвання". Ён выказаў гатоўнасць офіса аказваць дапамогу "ва ўмацаванні даверу паміж асноўнымі зацікаўленымі бакамі".

Вольга ЛАПІКАВА.

Будуць узмоцнены меры супраць інфекцыі

У Беларусі будуць узмоцнены меры прафілактыкі іерсініёзнай інфекцыі. Адпаведную пастанову падпісаў галоўны дзяржаўны санітарны ўрач Міхаіл Рымжа.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе Міністэрства аховы здароўя, галоўныя дзяржаўныя санітарныя ўрачы абласцей і горада Мінска, згодна з пастановай, абавязаны патрабаваць ад кіраўнікоў і спецыялістаў прадпрыемстваў сельскай гаспадаркі, грамадскага харчавання, гандлю харчовымі таварамі, арганізацый адукацыі, аховы здароўя і сацыяльнага забеспячэння выканання санітарных патрабаванняў і тэхналагічнага рэжыму пры нарыхтоўцы, транспарціроўцы, захоўванні, перапрацоўцы, прыгатаванні і рэалізацыі харчовых прадуктаў.

Асаблівая ўвага пры гэтым будзе надавацца рэгулярнай ачыстцы месцаў захоўвання агародніны і садавіны, ізаляванай дастаўцы агародніны ад іншых прадуктаў, раздзельнаму захоўванню зімовай і ранняй агародніны, забруджанай зямлёй агародніны, ад садавіны, ягад і іншых прадуктаў. Пры прыгатаванні салатаў і страў для ўжывання ў сырым выглядзе неабходны дакладны адбор, мыццё і ачыстка, адзначана ў пастанове.

Такія меры прыняты ў сувязі з тым, што на працягу мая-чэрвеня гэтага года ў некаторых дзіцячых калектывах былі адзначаны выпадкі групавога захворвання на іерсініёзную інфекцыю.

Прычынай захворвання дзяцей сталі парушэнні санітарных патрабаванняў і тэхналагічных рэжымаў прыгатавання і рэалізацыі харчовых прадуктаў (салатаў) работнікамі харчаблокаў.

Вольга АСІПЕНКА.

СЛОВА ВЕТЭРАНАЎ

Мы змагаліся і за гэтых таленавітых дзяцей!

Паважаная рэдакцыя!

Мы, удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, змагаліся за тое, каб вольна і шчасна жыла наша Радзіма, каб радаваліся людзі, а дзеці раслі на змену бацькам працавітымі, сумленнымі, сапраўднымі патрыётамі Бацькаўшчыны. Каб яны мелі ўсе магчымасці для духоўнага і фізічнага развіцця.

Вось чаму ўсёй душой мы падтрымліваем мужны калектыў настаўнікаў і вучняў Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Я.Коласа, дзе выхоўвалі цудоўную, высокаадукаваную, патрыятычна настроеную моладзь. У цяжкі для ліцэя час мы ахвяравалі пэўную суму грошай у дапамогу гэтай унікальнай навучальнай установы, якая стала сімвалам змагання беларусаў за права атрымліваць адукацыю на роднай мове, ведаць гераічную гісторыю Бацькаўшчыны без скажэнняў і ўразанняў.

Мы ганарымся абаронцамі ліцэя, іх нязломнасцю і прынцыповасцю. У нас, прайшоўшых праз страшную военную віхуру, сэрца баліць за гэтых таленавітых дзетак, выкінутых на вуліцу, за іх бацькоў і настаўнікаў.

Тым болей, калі даведаліся, што, набываючы новыя веды на працягу апошняга навучальнага года ў неверагодна цяжкіх умовах, ліцэісты-выпускнікі паказалі выдатныя веды на іспытах.

М.І.БАЛІЦКІ,
Л.І.ЗАКУРДАЕЎ,
М.А.МЕЛЬНІКАЎ,
А.П.ЦЫХУН,
В.В.КАНАНЕНКА,
удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны.

г.Гродна.

Купалле ў Смалявічах.

Фота photo.bymedia.net

Беларуска-шведскі праект

Шведскі "Тэатр Аркен" і беларускае маладзёжнае грамадскае аб'яднанне "Новые лица" прыступілі да рэалізацыі сумеснага праекта ў Беларусі. Каардынатар праекта Яніна Зінчанка паведаміла, што сутнасць яго заключаецца ў прапагандзе інтэрактыўнага тэатра, абучэнні беларускіх студэнтаў-тэатралаў метадыцы такой працы і стварэння спектакляў і перформансаў, задача якіх — уцягваць гледачоў у актыўнае вырашэнне актуальных сацыяльных праблем.

Рэалізацыя гэтага праекта, які фінансуецца Шведскім агенцтвам па развіцці міжнароднага супрацоўніцтва (СІДА), разлічана на 2004—2005 гады.

Усе этапы навучання, стварэння спектакляў і маючага адбыцца тура па гарадах Беларусі будуць фіксавацца на відэаплёнку. Апошнім этапам праекта стане ўдзел беларускай трупы ў фестывалі "форум-тэатра", які пройдзе ў Швецыі восенню 2005 года з удзелам артыстаў з краін Скандынавіі, Балтыі і Лацінскай Амерыкі.

Ірына САЗАНОВІЧ.

ЛИЧНОЕ МНЕНИЕ

Не решился...

Неустрашимых людей нет между теми, которым есть что терять.

Наполеон I

Андрей СУЗДАЛЬЦЕВ

День 2 июля **мог войти** в современную историю Беларуси как день объявления начала процедуры референдума о снятии конституционных ограничений для переизбрания на пост президента страны. Но **не вошел.** Референдум так и не был объявлен, и вопрос о политическом будущем А.Лукашенко не получил своего логического разрешения. Зато на следующее утро мы увидели белорусского президента в странном, сшитом по моде 70-х годов военном мундире без знаков отличия. Звездочки заменили гербы. Маршал? Бери выше — генералиссимус...

Весь этот президентский маскарад в политике и на параде начинает напоминать осень 2003 года. В прошлом году весь весенне-летний политический сезон мы терялись в прогнозах, сценариях и догадках о начале процесса подготовки всенародного опроса. Но тогда было проще — А. Лукашенко сознательно связал решение своей политической судьбы с утверждением путем всенародного референдума Конституционного Акта Союзного Государства и поэтому с традиционным упорством тратил месяц за месяцем в бесплодной гонке за своим московским партнером. Он был "в колее" и поэтому лишен политического маневра. Тем более что Москва увлеченно занималась откровенной "рельсовой войной".

В.Путин, никогда не скрывающий своего отрицательного отношения к односторонним конституционным приобретениям в рамках российско-белорусского виртуального государства (один президент переизбирается каждые четыре года, а второй претендует на статус славянского Туркменбаши), с немалой политической пользой использовал газовый кризис. От встречи до встречи он просто водил своего белорусского коллегу за нос, пока в октябре не стало ясно — 2003 год для референдума упущен.

Вот тогда А.Лукашенко и посвятил несколько минут в своей октябрьской пресс-конференции оппозиционным аналитикам, которые, мол, "много болтали" о референдуме, а он и не состоялся. Следом за "работодателем" по независимому экспертному сообществу прокатился "каток" государственных СМИ. Любопытно было то, что ни один правительственный "рупор" не высказался в том духе, что, мол, референдум не был объявлен по причине решимости А.Лукашенко остаться в рамках действующей Конституции. Никто не рискнул заявить за главу белорусского государства, что он не видит для себя возможности пойти на слом Основного закона страны ради того, чтобы в третий раз поучаствовать в президентской гонке. Все прекрасно понимали, что референдум просто замотали по визитам и саммитам.

Нет сомнений, что и завтра государственные печатные СМИ не упустят возможности "лягнуть" независимых экспертов и аналитиков за неподтвердившиеся ожидания начала референдума. Но ни у одного из обличителей не повернется язык и перо заявить, что белорусский президент отказался от лелеемого конституционного всенародного опроса и покорно идет к завершению своего правления. Тем более никто не возьмет на себя ответственность сказать, что А. Лукашенко просто **не дали** воспользоваться тщательно продуманной и, что греха таить, вполне удачно проведенной полугодичной PR-кампанией.

За десятилетие нахождения у власти А.Лукашенко многому научился. В принципе, 2004 год был рассчитан правильно. С учетом провала 2003 года, кампания была организована не на платформе интеграции, а на идейной базе суверенитета. В сочетании с благотворным влиянием на белорусскую экономику российского экономического "бума" сформирована мощная "многоствольная" пропагандистская кампания: процветающая Беларусь, газовый "шантаж", "силиконизация" страны, "средний класс", "решение" чернобыльской проблемы, "модернизация производства", "невиданный подъем" сельского хозяйства, 200—700 долларов зарплаты, самая "спортивная страна мира", купающиеся в народной любви и государственной помощи ветераны... Все это дало хороший результат. Апофеозом стала подготовка к празднованию 60-летия освобождения. Накал страстей вокруг вклада белорусского президента в организацию юбилея был настолько высок, что у наших соседей сложилось впечатление, что А.Лукашенко лично встретился с каждым белорусским ветераном. Автору этих строк пришлось столкнуться и с таким мнением... Электорат смягчился. В электричках смолкли дискуссии...

Все "стрелы" президентского наступления на белорусское общественное мнение естественным образом сошлись на дни июльских торжеств.

Стоит отметить, что и внешнеполитическая ситуация сложилась вполне благоприятно. ЕС, по большому счету, не до Минска. Ему бы с Восточной Европой разобраться. Это только сейчас Париж и Берлин начинают понимать, что собой представляют бывшие члены СЭВ. НАТО, что подтвердил саммит в Стамбуле, озабочено тем, что благодаря своему участию в операциях в Афганистане оказалось перед перспективой омыть ноги солдат своих в водах Тигра и Евфрата. США идут к основному политическому событию четырехлетия — ноябрьским президентским выборам — под аккомпанемент взрывов в Багдаде.

Американцы завязли в Ираке, администрация Буша пошла на радикальные изменения в своей иракской политике, но результаты таких перемен скажутся не скоро.

Сложнее с российским направлением. Дело в том, что благоприятные внешнеполитические факторы для Беларуси идентичны и для России. Кремль умело этим пользуется. С каждым месяцем динамика внешней политики Москвы на постсоветском пространстве растет. Со сменой главы российского МИДа произошло то, что давно ожидали эксперты, — российская деятельность в странах СНГ стала прерогативой Администрации президента РФ, а МИД сфокусировал свое влияние на дальнем зарубежье. Отсюда и специфические черты действий Москвы по отношению к своим соседям: сочетание традиционной дипломатии с развертыванием широкого ведомственного зондажа, работа с элитами, разработка сценариев. СНГ стало для Кремля реальным приоритетом. В.Путин ежедневно уделяет солидное количество времени обсуждению политической обстановки в Киеве, Астане, Тбилиси, Минске. По некоторым источникам, он успевает даже ознакомиться с материалами из ведущих СМИ соседних стран. Но тем не менее Москва только приступает к изменениям принципов своей деятельности в ближнем зарубежье. Выполняя волю окрепших российских корпораций, Кремль вынужден переходить от политики "проплаченного союзничества" к интеграции по типу ЕС — "союз демократий". Следовательно, в недалеком будущем главная угроза для Туркменбаши и иже с ним будет проистекать не из далекого Вашингтона, а из близкой Москвы. Но пока это не все поняли...

А.Лукашенко давно все понял, но он любитель рисковать. Сделав ставку на 3 июля, он взвесил все "за" и "против": Кремлю будет крайне сложно отказаться от визита вежливости в столицу союзного государства, когда там, за десять месяцев до 60-летия Победы советского народа над фашистской Германией, празднуют свое 60-летие освобождения от фашистской оккупации. Но Кремль тянул с ответом почти месяц.

Уже в конце мая аналитикам стало ясно, что у фронтального наступления А.Лукашенко на собственный электорат есть одно ключевое звено, которое не зависит от официального Минска. Это — благословение референдума Кремлем. Этим почти театральным жестом рвутся все контакты белорусской оппозиции с российской элитой, падает защитный "березовый занавес" на западной границе, нейтрализуются пророссийские и одновременно антилукашенковские силы внутри Беларуси, ликвидируются газовые, нефтяные, валютные, таможенные угрозы с Востока, происходит сдвиг в сторону А.Лукашенко белорусского электорального "болота" и т.д. и т.п. Появление российского президента рядом с белорусским 2-3 июля должно было триумфально завершить первый шестимесячный этап пропагандистской кампании А. Лукашенко. На очереди был бы второй этап — референдум.

В народе такой метод называется "не мытьем, так катаньем". Другими словами: не желаете поддержать меня на поприще интеграции, то я своего добьюсь у Вечного огня подвига народа. Попробуйте, мол, отвертеться...

(Окончание на 2-й стр.)

ГЛЫБІНКА

Паспрабуй залапіць «трышкаў каптан»

Месца гэтае на беразе Нёмана, за вёскай Мікалаеўшчына на Стаўбцоўшчыне, дзе ўсё наваколле гаворыць пра народнага песняра Якуба Коласа, невыпадкова выбралі пад пансіянат для ветэранаў вайны і працы: тут лечаць і душы, і цела. Прыгажосць — не перадаць! На працягу дзесяткаў гадоў сюды ў два трохпавярховыя карпусы штомесяц з'язджаліся да 350 чалавек. І амаль усе заставаліся задаволеныя адпачынкам. Падабаліся жыллёвыя ўмовы, харчаванне, абслугоўванне, культурныя праграмы, тым больш што паблізу, пры інтэрнаце для інвалідаў і састарэлых, ёсць багатая бібліятэка і клуб, дзе гасцінна прымалі і наведвальнікаў з суседняй установы адпачынку.

Ды ў пачатку года ў раённае ўпраўленне па працы і сацыяльнай абароне пры райвыканкаме (і ў іншыя раёны Міншчыны таксама) з абласной "вертыкалі" быў сігнал: заявы ад жадаючых паехаць у "Мікалаеўшчыну" не прымаць — там распачынаецца капітальны рамонт. Слоў няма, рамонт патрэбны, будынкі парадкам "абнасіліся". Знаёмыя ветэраны вайны прасілі мяне "разведаць", як там зараз ідуць справы, мо хоць пад канец лета можна спадзявацца на пуцёўку. У Стоўбцах, ва ўпраўленні па працы і сацыяльнай абароне мне адказалі, што ўсе сілы будаўнікоў кінуты на завяршэнне рамонту іншага аб'екта — інтэрната для інвалідаў, перасяленых на час у карпусы дома адпачынку "Мікалаеўшчына". Але да свята 60-годдзя вызвалення Беларусі яны вернуцца на месца пастаяннага жыхарства, і тады будзе магчымасць накіраваць будаўнікоў на рамонт пансіяната... Нядаўна тэлефаную ў Стоўбцы знаёмаму. І той малюе карціну, пра якую я чуў ужо раней: будаўнікі ўсё яшчэ заняты на інтэрнатаўскіх аб'ектах. І тое добра: пра бездапаможных людзей трэба клапаціцца. А пра ветэранаў? Надзеі на адпачынак у "Мікалаеўшчыне" ў іх пакуль няма. Хутчэй за ўсё давядзецца чакаць новай гучнай даты ўжо ў будучым годзе — 60-годдзя Вялікай перамогі. Былыя франтавікі і партызаны, што ішлі праз агонь, замярзалі, танулі і якіх сёння засталося не так ужо і шмат, зараз не могуць прабыць хоць дваццаць дзён на ўлонні прыроды, падыхаць чыстым паветрам, нагаварыцца між сабой, згадваючы былое...

Разумею: на ўсё не хапае грошай. І ўсё роўна балюча: столькі часу мінула пасля той перамогі, а мы ніяк не вырвемся з цянётаў беднасці, латання дзірак па метадзе ўладальніка "трышкавага каптана".

...Мне сказалі, што сродкі на абнаўленне пансіяната і інтэрната аблвыканкам выдзеліў у тэрмін, але, падобна, не так проста падзяліць іх на два аб'екты для састарэлых. Вось і давялося б выбіраць, што рамантаваць у першую чаргу: інтэрнат ці пансіянат? І там, і там — нямоглыя людзі, якім так патрэбны клопат і ўвага...

Міхась ТЫЧЫНА,
ветэран Вялікай Айчыннай вайны.

ЧУЛІ?

Будзе «Сіліконавая даліна»,
ці Парк высокіх тэхналогій

У Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі (НАНБ) лічаць, што стварэнне парка высокіх тэхналогій павінна адбывацца не на пустым месцы, а на базе існуючых у краіне моцных навуковых цэнтраў. Пра гэта на прэс-канферэнцыі ў Мінску заявіў першы віцэ-прэзідэнт НАНБ акадэмік Пётр Віцязь. У якасці такіх цэнтраў, паводле яго слоў, маглі б выступіць Акадэмія навук з яе рэсурсамі ці універсітэцкая навука.

Нацыянальная акадэмія навук выступае таксама за тое, каб павысіць зацікаўленасць вытворцаў у асваенні і выкарыстанні навацый. Для гэтага прапаноўваецца ўнесці пэўныя змяненні ў сістэму падаткаабкладання і, у прыватнасці, вызваліць вытворчасці, якія ўкараняюць новую тэхніку і прадукцыю, на некалькі гадоў ад пэўных відаў падаткаў. "Мы спрабуем зацікавіць вытворца ва ўкараненні навацый", — сказаў Пётр Віцязь.

Акрамя гэтага, асобную ўвагу трэба надаць сістэме абароны інтэлектуальнай уласнасці, якая зараз яшчэ недастаткова развіта. Неабходна, у прыватнасці, каб канкрэтны распрацоўшчык той ці іншай ідэі, рацыяналізатарскай прапановы атрымліваў дывідэнды ад яе ўкаранення.

Пётр Віцязь таксама агучыў прапановы адносна магчымага размяшчэння тэхнапарку. Адным з такіх месцаў маглі б стаць недабудаваныя карпусы аднаго з навуковых інстытутаў у Мінску. Паводле слоў першага віцэ-прэзідэнта НАНБ, частка гэтых памяшканняў магла быць аддадзена пад інтэрнат для маладых спецыялістаў з усёй краіны, занятых у распрацоўцы інфармацыйных тэхналогій. Яшчэ частку плошчаў можна аддаць пад размяшчэнне кампаній, якія спецыялізуюцца на інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогіях. Астатняя частка плошчаў была б аддадзена пад рэалізацыю названымі кампаніямі і спецыялістамі канкрэтных сумесных праектаў у галіне высокіх тэхналогій.

Як раней паведамляў БелаПАН, першыя крокі па стварэнні ў Беларусі парку высокіх тэхналогій, або так званай беларускай "сіліконавай даліны", будуць зроблены ўжо сёлета. Плануецца, што заснавальнікамі парку выступяць Нацыянальная акадэмія навук Беларусі, Міністэрства эканомікі і Мінгарвыканкам. Плануецца таксама ўтварыць дзяржаўны назіральны савет, які вызначыць кірункі развіцця парку, будзе рэгуляваць узаемадзеянні яго рэзідэнтаў з дзяржструктурамі і зацвярджаць канкрэтныя праекты. Акрамя таго, будзе створаны савет удзельнікаў парку высокіх тэхналогій. Дзейнасць парку плануецца сканцэнтраваць на такіх кірунках, як інфармацыйныя тэхналогіі, нанатэхналогіі і новыя матэрыялы, энергазберажэнне і альтэрнатыўная энергетыка, мікраэлектроніка, а таксама тэхналогіі на аснове перапрацоўкі айчыннай сыравіны.

Аляксей АРЭШКА.

ХОЧУ ЗНАТЬ...

В чей карман попадают деньги налогоплательщиков?

Существует расхожее мнение: нехорошо, мол, считать деньги в чужих карманах... Думаю, такой постулат подходит для развитого, цивилизованного государства, где всем известна зарплата президента и госсекретаря, министров и высших госчиновников, генпрокурора и главного судьи... У нас же зарплата "высшего комсостава" является тайной за семью печатями! А почему? Из каких источников она им выплачивается? Из бюджета, который формируется за счет средств налогоплательщиков. Так почему, скажите, налогоплательщики не могут знать, как расходуются их деньги?

Исходя из этого, я признаюсь, предпринял не одну попытку дознаться по официальным каналам, сколько же у нас получает в месяц зарплаты "всенародноизбранный", его министры и депутаты "нацсхода", его "губернаторы" и предисполкомов, сотрудники налоговой инспекции и других фискальных органов, эмвэдэшники всех мастей и рангов — от участкового до министра, дикторы и комментаторы гостелевидения и прочие его прислуживатели... К сожалению, даже при всей моей супернастырности и экстракоммуникабельности, мне не удалось ничего узнать. Я даже написал по этому поводу "челобитную" в Палату представителей одному знакомому мне весьма представительному депутату. Но и он почему-то "постеснялся" мне помочь в этом многотрудном поиске. Видать, опасался, что я сошлюсь на него в своей статье...

Помню, на страницах "Народной воли" как-то промелькнула заметка Семена Корунца из Баранович под заголовком "Я хочу знать зарплату президента, премьера, депутатов, министров...". К заметке был подверстан редакционный постскриптум о том, что она, редакция, выражает надежду, что в Администрации президента найдут возможность ответить на этот запрос читателя и избирателя. Я такого ответа на страницах "НВ" не нашел — его, видать, не существует в природе...

Между тем, повторяю, ни в одной стране мира, в том числе и в СНГ, такая информация вовсе не является секретной, известна всем гражданам, даже детям. Но... что для немца не в жилу, то для белоруса — в самый раз. По сведениям российской печати, президент РФ В.Путин получает ежемесячно 63 тысячи рублей, не считая доплат: премиальные, за стаж, секретность, военная пенсия и т.д. Это, может быть, меньше, чем получает американский президент (по моим данным, Джордж Буш имеет в год 275 тысяч долларов), но в сорок раз больше, чем в той же Российской Федерации получает начинающий учитель...

Базовые оклады премьера, спикеров Госдумы и председателя Совета Федерации в России — 50 тысяч 400 рублей, т.е. около 2000 у.е. (неужели наши "палатники" получают меньше?!). Базовые оклады министров, парламентариев обеих палат недавно возросли в полтора раза. По признанию бывшего министра труда А.Починка, он в прошлом году получал со всеми надбавками 28 тысяч рублей в месяц. Теперь министр такого ранга имеет в полтора раза больше, т.е. более сорока тысяч рублей. Нехило живут высокопоставленные русичи, ничего не скажешь! Если учесть, что учитель там получает максимум четыре тысячи...

Правильно: не к лицу президенту страны, членам правительства давать низкие оклады. А стоящим у кормила власти в сегодняшней Беларуси разве не стыдно платить учителям 300—350 тысяч, нянечка в детском саду получает примерно половину от этого, не намного больше — медсестра поликлиники, больницы...

Бытует мнение о том, что, если чиновнику платить много, то он не будет брать взятки. Мне кажется, у нас коррупция приобрела такие масштабы, что с ней можно покончить при одном условии — смене власти. А чтобы люди знали все о власти, они должны знать и о том, как они, налогоплательщики, оплачивают работу чиновников всех мастей. Может, нужно не поднимать им ставки и не придумывать всякие доплаты, а, наоборот, урезать до минимума. Или вообще отказаться от их услуг как не оправдавших доверие?

На мой взгляд, только этого они и заслуживают...

Александр ОЛЬХОВОЙ.

Мікалай Ананьеў можа пакінуць свае пасады

Памочнік прэзідэнта па пытаннях фізічнай культуры, спорту і турызму, віцэ-прэзідэнт НАКа Беларусі Мікалай Ананьеў можа пакінуць свае пасады.

Па нашай інфармацыі Мікалай Канстанцінавіч збіраецца перайсці на іншую працу, спецыфіка якой пакуль не раскрываецца.

Згодна з дзеючымі нарматыўна-прававымі актамі, памочнік прэзідэнта вызваляецца ад гэтай пасады ўказам прэзідэнта, а віцэ-прэзідэнт НАКа — рашэннем Алімпійскага сходу. Як вядома, Алімпійскі сход распачнецца сёння і працягнецца заўтра. Як чакаецца, падчас разгляду арганізацыйных пытанняў на ім, магчыма, будзе аб'яўлена пра адстаўку Мікалая Ананьева.

Яшчэ ва ўчарашнім нумары "Народнай волі" трохразовы алімпійскі чэмпіён Уладзімір Парфяновіч выказаў меркаванне, што месца Ананьева, калі той вызваліць пасаду памочніка прэзідэнта, можа заняць **Генадзь Аляксеенка**, які ў свой час займаў пасаду першага намесніка міністра спорту і турызму. У красавіку бягучага года была аб'яўлена падзяка Аляксандра Лукашэнкі "за значны ўклад у рэканструкцыю культурна-спартыўнага рэспубліканскага мерапрыемства "Палац спорту" і падрыхтоўку яго да правядзення чэмпіянату свету па хакеі сярод юніёраў".

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Пецярбургскі сепаратыст

Беларус, які пражыў у паўночнай расійскай сталіцы 35 гадоў, марыць, каб рускія нарэшце зразумелі Беларусь

Калі я збіраўся наведаць 71-гадовага **Валянціна ГРЫЦКЕВІЧА,** *старшыню Беларускага грамадска-культурнага таварыства Санкт-Пецярбурга, у яго сціплай кватэры на Петраградскай старане, спачатку, шчыра скажу, вагаўся, якую мову выбраць для гутаркі — рускую альбо беларускую. Мой суразмоўца ўсё ж такі з 1969 года жыве ў Расіі. Але Валянцін Пятровіч адразу ж на парозе развеяў мае сумненні. "Прывітанне! Сядайце, калі ласка. Пачаставаць Вас кавай ці гарбатай?" — ветліва пачаў пецярбуржац Грыцкевіч. Беларусу з трыма вышэйшымі адукацыямі, які значную частку свайго свядомага жыцця аддаў няроднай краіне, тым не менш, удалося застацца беларусам. Аб гэтым сведчыць і наша гутарка з гэтым цікавым і, безумоўна, незвычайным чалавекам, доктарам гістарычных навук, які зараз выкладае музейную справу у Пецярбургскім універсітэце культуры і мастацтва.*

«Гэта ваша гісторыя, а не наша!»

— Амаль усе рускія гісторыкі сёння, на жаль, імперыялісты, — пачаў Валянцін Пятровіч. — Асабліва ў тым, што тычыцца зносінаў Расіі і Беларусі. Гэта іх стаўленне не залежыць ад таго, якая ў Расіі ўлада — рэспубліканская альбо царская. Адсюль і праблема Чэчні, адсюль і праблема Беларусі, адсюль спробы зноў з'яднацца з Украінай. Але што адбываецца зараз у свеце? На нашых вачах мірным шляхам распалася Чэхаславакія, ваенным — Югаславія, хоць усе яны там і адной веры. Гэта — натуральны шлях! Як гісторык найноўшага перыяду, я бачу, што той жа самы шлях і для Расіі (дай Божа, каб я да гэтага не дажыў!) — гэта распад па расійскіх рэгіёнах — Далёкі Усход, Паволжжа, Сібір, Паўночны Каўказ... Аб'яднанне Расіі і Беларусі можа прывесці толькі да аднаго — да новага Ольстэра. Беларусы доўга церпяць, але потым так могуць выбухнуць... Так было з русіфікацыяй пры царызме, так было і з нямецкай акупацыяй. Дый ці трэба паўтараць памылкі мінулага?

— Вы лічыце сённяшні імперыялізм у Расіі наступствам сталінскага рэжыму?

— Гэта не сталінскі, але і не антысталінскі імперыялізм. "Нясталіна" ў нас прынялі пры Хрушчове, "антысталіна" не прынялі і не прымаюць да сённяшняга дня. Зараз у расійскім Петразаводску, напрыклад, хочуць паставіць помнік Андропаву, а па сутнасці — паслядоўніку "вялікага Сталіна". Цяперашні расійскі імперыялізм ідзе ад бальшавікоў, якія, па словах Мікалая Бердзяева, ідэю Трэцяга Рыму падхапілі ў ідэі Трэцяга інтэрнацыяналу. Увесь час свайго праўлення бальшавікі ўкладвалі ў вушы людзей: трэба збіраць як мага больш зямель, трэба збіраць як мага больш зямель...

— Тут, у Пецярбургу, Вы спрабавалі чытаць беларускія курсы. І што, удалося?

— Выдаваць у Пецярбургу беларускія кніжкі, ладзіць беларускія курсы — гэта, як аказалася, проста ідэалізм. Я прапаноўваў чытаць гісторыю Беларусі ў педінстытуце. Раней у нас была вельмі добрая нацыянальная праграма, яе прыхлопнулі... Я даводзіў расіянам наш пункт гледжання, нават калісьці працытаваў песню беларускіх паўстанцаў: "Пойдзем, хлопцы, да Касцюшкі, будзем біць там маскалюшак". Нічога, прайшло ў эфір. Але ўсё гэта скончылася. Цяпер ва універсітэце некаторыя калегі называюць мяне сепаратыстам.

— Як Вы самі ставіцеся да гэтага?

— Смяюся. І кажу ім: вы папракаеце мяне тым, што я люблю свой народ, значыцца, вы самі мала любіце свой народ. Сепаратызм — гэта калі частка Расіі хоча адысці ад яе. Але Беларусь — не частка Расіі. Гэта незалежная дзяржава, раней прыхопленая Расіяй. Выкладчыкам-расіянам часцей за ўсё няма чаго сказаць мне ў адказ. Часта цытую ім ірландца Джэймса Джойса, які, дарэчы, пісаў па-англійску: *"Гісторыя, якую напісалі нам англічане, гэта не наша гісторыя, гэта ваша, англійская, вамі прыдуманая гісторыя"*. Тое ж самае можна сказаць пра Расію. Яны прыдумалі гісторыю Беларусі і хацелі, каб мы паверылі ў яе. Але ёсць тут адна істотная розніца: англічане дазваляюць друкаваць тое, што сказаў Джойс...

У Маскве працуе беларус Каўка. Дык вось ён адзіны, хто чытае ў маскоўскім Літаратурным інстытуце імя Горкага курс беларускай літаратуры. Іншым адмаўляюць. Найлепшы, на мой погляд, на тэрыторыі былога СССР гісторык медыцыны, акадэмік Нацыянальнай латвійскай акадэміі Арніс Віксна сказаў: *"Нацыяналіст — гэта той, хто ведае дзве мовы, а інтэрнацыяналіст — гэта той, хто ведае толькі адну"*. Лепей не скажаш.

— А як успрымаюць Вашы лекцыі студэнты?

— Добра. Яны людзі маладыя, а таму іх галовы не засмечаныя голай савецкай прапагандай. Я кажу ім, напрыклад, што Расія абрабавала дзесяць краін — Літву, Эстонію, Латвію, Фінляндыю, Беларусь і г.д.

— Але ж студэнты таксама рускія. Яны Вас разумеюць?

— А я ім прыводжу словы асветніка Мантэск'е: *"Любіць сваю краіну я абавязаны, а вось хлусіць дзеля сваёй краіны я не маю права"*.

— Вы сваім студэнтам часам цытуеце Леніна і Сталіна. Навошта?

— Студэнтам трэба ведаць і ленінскую ідэалогію, і сталінскую. Каб параўноўваць з Бердзяевым, з Салаўёвым, з Франкам. Яны павінны ведаць, у якой багне апынулася Расія пры камуністах.

— А з чым, як Вы думаеце, могуць параўноўваць беларускія студэнты ідэалогію Лукашэнкі, якую зараз у нас актыўна прапіхваюць?

— Я надта не люблю лаяцца, гэта не інтэлігенцкая справа... Таму прамаўчу.

— У трактаце "Этнічныя арганізацыі Санкт-Пецярбурга", які распаўсюджваецца ў Інтэрнеце, напісана, што ў Піцеры зарэгістравана больш за 120 такіх арганізацый. Галоўнымі мэтамі, напрыклад, Чувашскага культурнага цэнтра з'яўляюцца сустрэчы суайчыннікаў, падтрымка сувязяў з этнічнай радзімай і сумеснае правядзенне этнічных святаў, а таварыства "Халом" — выкладанне іўрыта. Якія мэты ў Беларускага грамадска-культурнага таварыства Санкт-Пецярбурга, якое Вы ўзначальваеце?

— Галоўная наша мэта — распаўсюджванне ведаў пра культуру беларусаў. Мы спрабуем (безвынікова пакуль) пашыраць гэтыя веды сярод расійскіх студэнтаў. Ядро нашай арганізацыі — пісьменнікі, паэты, мастакі, дактары, кандыдаты навук, афіцэры вышэйшага ўзроўню — людзі, якіх аб'ядноўвае не толькі жаданне пагаварыць па-беларуску, але і праявіць сябе ў выставах, у выданнях — навуковых ці літаратурных. Марым узнавіць у гэтым горадзе беларускія традыцыі, якія існавалі з дня заснавання горада — ад Меншыкава і Кацярыны Другой, праз братоў Каліноўскіх, праз шматлікіх беларускіх генералаў: генерал арміі Якубоўскі і маршал Сакалоўскі, напрыклад, добрасумленна служылі расійскаму цару. Шмат беларусаў працуюць і зараз у адміністрацыйных органах Пецярбурга. Губернатар Ленінградскай вобласці Сердзюкоў — таксама беларус.

«Фралоў не падабаецца, але альтэрнатыва Лукашэнку павінна быць»

— Як Вам цяперашняя сітуацыя на Беларусі?

— Ну, з Лукашэнкам і яго рэжымам мне ўсё ясна. Але, прабачце, мне зусім не зразумелая праграма дэпутата "палаткі" Фралова. Чаго яго так ухваляюць? Па-першае, усе артыкулы ў "Народнай волі" ён друкуе на расійскай мове. Па-другое, у яго тыпова папулісцкія прыёмы...

— Іншымі словамі, Фралоў Вам не падабаецца. Але хто тады можа аб'яднаць нацыю і выратаваць Беларусь?

— Я не магу сказаць, што мне не падабаецца Фралоў. Але... папулізм, які прапануе Фралоў, — тыповая форма лебядзізму (*генерал Аляксандр Лебедзь — нядаўна загінуўшы губернатар Краснаярскага края.* — **А.С.**). Лебедзь быў добрым, разумным чалавекам, але ён лічыў, што калі эканоміцы, як каню, скажаш "Ну!", то яна будзе рухацца, калі скажаш "Тпру!" — яна спыніцца. Што ад такой палітыкі атрымалася ў Краснаярскім краі, усе ведаюць — нічога не атрымалася. Піяр Фралова адзін да аднаго падобны да піяру, які квітнее зараз тут...

Адзін з апошніх артыкулаў Фралова быў прысвечаны пошукам свята прымірэння. У нас, на мой погляд, з расіянамі ёсць адзінае свята прымірэння — 9 Мая, Дзень Перамогі. Перамогу пад Оршай Фралоў адмятае. Чаму — вядома: гэта не даспадобы старэйшаму брату. Але гэта не прымірэнне, сп. Фралоў, гэта — капітуляцыя!

А што тычыцца Вашага пытання наконт выратавальніка Беларусі, то лепш за ўсё адказаў чалавек, з якім мы скончылі адну школу, — Станіслаў Шушкевіч: кожны можа ім стаць. Сёння шмат людзей, вельмі шмат, якія могуць выратаваць Беларусь, павесці яе па добрым шляху. А што тычыцца розных рэйтынгаў і маніторынгаў, то гэта ўсё ва ўмовах аўтарытарнага рэжыму лухта.

— Хачу Вас спытаць як чалавека, які доўгі час жыве ў Расіі: нам часта ўнушаюць, што мы, беларусы, і рускія — гэта браты-блізняты, што мы адно...

— Адкажу прыкладам: славакам доўгі час казалі, што яны браты чэхаў, што нават ёсць нейкі адзіны чэхаславацкі народ. Некаторыя нават паверылі ў гэта. І што атрымалася? Развод! Гэта прыклад таго, як стаўка на дэмакратыю без уліку этнаграфічных асаблівасцяў прыводзіць да катастрофы. Што тычыцца рускіх і беларусаў, то яны крыху падобныя па ментальнасці. Але ў вялікаросаў — большая жорсткасць, у беларусаў — меншая. Гэта было мне бачна нават па гадах працы ў школе. У Расіі, напрыклад, паўсюль ў школах былі бойкі ды пастаянныя абразы ў адрас нацыянальных меншасцяў — татар, мардвы, яўрэяў... Для мяне гэта было дзіўна — у беларусаў такога не было. Пра працавітасць нічога не скажу — у Расіі гэта было, але яе патлуміла савецчына. Калі давалі чалавеку ў Расіі зарабіць, то ён працаваў як трэба, калі адабралі гэтае права, ён пачаў працаваць, як кажуць, "спустя рукава". У чым мы яшчэ падобныя — дык гэта ў тым, што шмат вольнага часу марнуем дарэмна: у Беларусі, я бачыў, шмат людзей сядзяць на лавачцы побач з плотам. У Польшчы і Украіне гэтага няма...

«Лукашэнкам пужаюць расіян»

— Які Ваш прагноз на бліжэйшы час? Як Расія будзе да нас ставіцца?

— Расія відавочна хоча прыбраць Беларусь да сябе, уключыць у свой склад. Але Расія, на жаль ці на шчасце, не мае магчымасці супрацьіўляцца пашырэнню Еўрапейскага Саюза — па-першае, са сваім антыамерыканізмам яна ў ім зацікаўлена, а па-другое, страчана былая вайсковая перавага. І гэтая расійская ваенная моц, дарэчы, на маіх вачах сама разбураецца, прапіваецца.

— Калі ў Расіі няма былой ваеннай моцы, як яна можа прыбраць Беларусь да рук?

— Не арміяй, дык адміністрацыяй і чацвёртай уладаю — расійскімі сродкамі масавай інфармацыі. Адзін разумны чалавек яшчэ ў 70-х гадах, распавядаючы пра "уотэргейт" (*скандал з прэзідэнтам ЗША Рычардам Ніксанам, у выніку якога ён страціў уладу.* — **А.С.**), казаў, *"што нават у капіталістычным свеце ёсць сапраўдная чацвёртая ўлада"*. А зараз замбіраваць людзей, фарміраваць так званы вышэйшы пласт грамадскай думкі — працсей простага. Грамадскую думку сёння, на жаль, фарміруе не інтэлігенцыя, а СМІ.

— Як, на Ваш як грамадзяніна Расіі погляд, Пуцін ставіцца да Лукашэнкі?

— Пуцін яго як быццам не заўважае. Гэта відавочна! Нават самая кансерватыўна настроеная інтэлігенцыя Пецярбурга бачыць гэта. Асабліва іх перасмыкае, калі гэты чалавек бяжыць на роліках. Па плошчы! Гэта мне нагадвае часы Нерона ў Рымскай імперыі 54—68 г.г. нашай эры, які лічыўся паэтам, спеваком. Калі Нерон не адчуваў, што ён у поўную моц імператар, то ён хацеў мець імідж паэта. А хто яго не хваліў — галава з плеч. Лукашэнка ніколі не прадасць сябе ні Еўропе, ні Амерыцы. Па адной простай прычыне — не купяць. Як Слабадана Мілошавіча. Значыць, хочаш не хочаш, ён будзе цягнуцца да матухны-Расіі. І яшчэ Лукашэнку ў Расіі лічаць неўраўнаважаным чалавекам, ад якога можна ўсяго чакаць.

— А як пецярбургскія чыноўнікі ставяцца да цяперашніх беларускіх улад?

— Не ўпэўнены, што яны маюць сваю думку. Яны скажуць тое ж самае, што скажа Пуцін. У нас, у Расіі, ёсць, напрыклад, скінхеды, Рускае нацыянальнае адзінства. Яны забіваюць на дзень нараджэння Гітлера аднаго чорнаскурага афрыканца — у Пецярбургу нядаўна забілі сына лівійскага аташэ па пытаннях культуры. Часам забіваюць яўрэяў, армян. Але яны ніяк не праследуюцца сілавымі структурамі? Чаму? Уладам трэба пудзіла: вось бачыце, калі мы не будзем закручваць гайкі, то яны пойдуць угару.

— А Лукашэнка тут пры чым?

— Расійскаму выбаршчыку ўнушаюць: калі вы будзеце незадаволены нашым рэжымам, то ў Расію прыйдзе той, лукашэнкаўскі, — нашмат горшы. Лукашэнкам пужаюць расіян. А тут, у Расіі, яшчэ няма вобраза бацькі. І магу сказаць чаму: у Пуціна не той знешні выгляд. У Ельцына такі выгляд быў...

Хто зрабіў з палаца барак?

— Сусветнавядомы расійскі пісьменнік Фёдар Дастаеўскі неяк пісаў пра Пецярбург: ***"Питер — это город полусумасшедших. Если б у нас были науки, то медики, юристы и философы могли бы сделать над Петербургом драгоценнейшие исследования, каждый по своей специальности. Редко где найдется столько мрачных, резких и странных влияний на душу человека, как в Петербурге. Чего стоят одни климатические влияния!"*** **Вы згодны з Дастаеўскім: няўжо тут так змрочна, а вы тут усе паўвар'яты?**

— Я не згодны з Дастаеўскім. Шчыра кажучы, ён сам быў хворым чалавекам. Што тычыцца клімату, то ён тут, канешне, далёка не найлепшы. Пераехаўшы сюды з Беларусі, я страціў два цёплыя месяцы — красавік і верасень. Але ж Піцер для мяне — зусім іншае, гэта адзіны еўрапейскі горад у азіяцкай Расіі, створаны адукаванымі людзьмі. Сімяон Полацкі ў свой час трапіў у Маскву невыпадкова — там быў попыт на еўрапейскую культуру. І Беларусь XIX стагоддзя значна падпітвала культуру гэтага горада. Беларус Анатоль Кірвель кажа, што, калі б мы не пераехалі ў Пецярбург, мы не ўбачылі б свет шырэйшым. Тут ёсць пэўны ўзровень, да якога трэба цягнуцца. Гэты ўзровень дасягнуты дарэвалюцыйнай інтэлігенцкай культурай, архітэктурай і мастацтвам. Тутэйшая культура ўвабрала ў сябе самае лепшае не толькі з Расіі, але і з Еўропы. Тут жа, у Пецярбургу, мяне нават будынкі лечаць.

— Ад чаго яны Вас лечаць?

— Калі сумна, калі дрэннае надвор'е, снег валіць, паўсюль дождж, як глянеш на гэтыя прыгожыя будынкі — сум і хвароба адразу адыходзяць. У Мінску прыгожай архітэктуры амаль няма. Пецярбург — гэта не акно ў Еўропу, гэта вароты ў Еўропу і з Еўропы.

— Дазволю прывесці яшчэ адну цытату пра ваш горад, на жаль, не памятаю чыю: "Петербуржец живет в городе, где здания похожи на декорации пьесы столетней давности, он чувствует себя скорее персонажем литературного произведения, нежели человеком, живущим здесь и сейчас". Персанажам якой п'есы адчуваеце сябе Вы, Валянцін Пятровіч?

— П'есы ў стылі сацрэалізму. Вы ж бачыце, колькі яшчэ ў нашым горадзе смецця, бачылі, у якім стане пад'езд, дзе я жыву. Шмат будынкаў у Пецярбургу камуністы зрабілі баракамі. Дазвольце ў гэтай сувязі наступны ўспамін: той самы Арніс Віксна павёз мяне неяк ў Латвію, у тую вобласць, якая дала латышскай культуры ў другой палове XIX стагоддзя лепшых кампазітараў, драматургаў і архітэктараў. Мы зайшлі ў яго былы палац — аніводнай лямпачкі, вісяць нейкія транты на вяроўках, смярдзіць. У яго былым палацы саўгас пасяліў сельскагаспадарчых рабочых з ментальнасцю раба. З палаца можна зрабіць барак, з горада можна зрабіць барак.

— І хто зрабіў з Пецярбурга барак?

— Бальшавікі. Усё пачалося з камунальных кватэр, у якіх да сённяшняга дня жыве каля 30 працэнтаў пецярбуржцаў. Нават у новабудоўлях робяць камунальныя трохпакаёвыя кватэры, у адным пакоі — адна сям'я, у другім — другая.

— Не цягне на Радзіму, Валянцін Пятровіч?

— На Радзіму з такім кіраўніцтвам не цягне. Я, можа, і вярнуўся б у Мінск, калі б можна было выкладаць па-беларуску, калі б беларуская мова зноў атрымала статус адзінай дзяржаўнай, сталі беларускімі радыё і тэлебачанне...

— Калі ў чарговы раз робіце безвыніковыя спробы праціснуць беларускія інтарэсы ў Расіі, вы хочаце, каб расіяне пакахалі Беларусь?

— Я хачу, каб расіяне зразумелі Беларусь. А зразумеўшы, і пакахаюць.

Алесь СІЛІЧ.
Фота аўтара.

Мінск—Санкт-Пецярбург—Мінск.

ПУЛЬС

З Бабруйска ў Іркуцк

Рэспубліканскае даччынае унітарнае вытворчае прадпрыемства "Бабруйсксельмаш" адправіла ў Іркуцк (Расія) першую партыю новых універсальных трактарных пагрузчыкаў. Тэхніка выраблена па заказе аблаграэабеспячэння расійскага рэгіёна. Згодна з заключаным дагаворам, прадугледжана пастаўка 20 пагрузчыкаў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Кампанія «SAP» прапаноўвае

Кампанія "SAP" (Германія) гатова прапанаваць Беларусі новыя стандарты кіравання прадпрыемствам. Аб гэтым 6 ліпеня на прэс-канферэнцыі ў Мінску паведаміў рэгіянальны дырэктар кампаніі "SAP C.I.S. & Baltic States" Аляксандр Емяльянаў. Паводле яго слоў, "SAP" актывізуе сваю дзейнасць на тэрыторыі Беларусі і зацікаўлена ў супрацоўніцтве і прымяненні рашэнняў кампаніі ў дзяржсектары, машынабудаванні, транспарце.

У Беларусі практычна адсутнічае "мода" на сістэмы кіравання дзейнасцю прадпрыемстваў, не выкліканыя рэальнай патрэбнасцю. Асноўныя беларускія прамысловыя прадпрыемствы знаходзяцца ў дзяржаўнай уласнасці, аднак каля 80 працэнтаў вытворчых і кіраўнічых працэсаў стандартныя для ўсіх прадпрыемстваў. "Імі можна кіраваць, патрэбна на іх пераносіць лепшы сусветны вопыт, што мы і прапануем", — сказаў прадстаўнік фірмы.

Вольга АСІПЕНКА.

Камп'ютэрны вірус стаў асновай крымінальнага бізнесу

У Брэсце распачата крымінальная справа ў дачыненні да студэнта першага курса адной з мясцовых ВНУ, які падазраецца ў камп'ютэрным вымаганні. Затрыманы органамі міліцыі малады чалавек сам стварыў камп'ютэрны вірус, які рассылаў на канкрэтныя адрасы ў Інтэрнэце вялікай колькасці карыстальнікаў віртуальнай сеткі. Сутнасць у тым, што гэты вірус поўнасцю блакіраваў працу камп'ютэраў.

Як паведаміў БелаПАН кіраўнік прэс-службы УУС аблвыканкама Віктар Васілеўскі, за тое, каб ліквідаваць няспраўнасці і забяспечыць антывіруснай праграмай ён патрабаваў 10 тысяч рублёў. Разлік быў на тое, што гэта сума невялікая, і ніхто не стане скардзіцца. Аднак яго надзеі не апраўдаліся. Першы званок брэсцкім міліцыянерам паступіў з Гомельскай вобласці ад маці аднаго з пацярпелых, а пасля было яшчэ некалькі падобных паведамленняў. Апэратыўнікам удалося выявіць прадпрымальнага маладога чалавека, у якога быў канфіскаваны камп'ютэр.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Падчас сваркі

Пракуратурай Савецкага раёна Гомеля распачата крымінальная справа ў дачыненні да 81-гадовага жыхара Рагачова (Гомельская вобласць).

Як паведамілі БелаПАН ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС Беларусі, пажылы чалавек падчас сваркі ў абласным клінічным анкалагічным дыспансеры нанёс шматлікія нажавыя раненні 73-гадоваму жыхару вёскі Ціхінічы Рагачоўскага раёна. Абодва пенсіянеры знаходзіліся ў дыспансеры на стацыянарным лячэнні. Падазроны затрыманы.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Які конкурс у ВНУ?

У дзевяці вядучых ВНУ Беларусі заканчваецца ўступная кампанія. Як паведамляе прэс-служба Камітэта дзяржаўнага кантролю, сярэдні конкурс па ВНУ гэтай групы складае 3,9 чалавека на месца.

Найбольшы конкурс — 5,5 чалавека на месца — у Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце (БДЭУ), што ў 1,8 раза вышэй, чым у 2003 годзе. У 1,4 раза вырас конкурс у Беларускім дзяржаўным універсітэце — 4,3 чалавека на месца. Гэта найвышэйшы паказчык за апошнія 20 гадоў. Традыцыйна высокім застаўся конкурс у Беларускім дзяржаўным медыцынскім універсітэце — 5,1 чалавека на месца (у 1,2 раза вышэй, чым у 2003 годзе).

Яшчэ найвышэйшым з'яўляецца конкурс на асобныя спецыяльнасці. Так, у БДЭУ на спецыяльнасць "лінгвістычнае забеспячэнне міжкультурных адносінаў" прэтэндуюць 27,8 чалавека на месца; у БДУ на спецыяльнасць "міжнародныя адносіны" — 19,9, "псіхалогія" — 15,7, "лінгвакраіназнаўства" — 13,9, "міжнароднае права" — 13,3.

У Беларускім нацыянальным тэхнічным універсітэце самай запатрабаванай з'яўляецца спецыяльнасць "праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій", дзе 9,3 прэтэндэнта на месца, а таксама "экспертыза і кіраванне нерухомасцю" — 7,9. У Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры найбольшая канкурэнцыя сярод абітурыентаў назіраецца на спецыяльнасці "дэкаратыўна-прыкладное мастацтва", куды прэтэндуе 7,6 чалавека на месца, і "культуралогія" — 7,4. У Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў конкурс на спецыяльнасць "акцёрскае майстэрства тэатра і кіно" складае 8,3 чалавека, на "дызайн" — 7,2 чалавека на месца.

Заявы аб залічэнні на навучанне без уступных іспытаў падалі 189 пераможцаў міжнародных і рэспубліканскіх алімпіяд, 129 пераможцаў алімпіяд БДУ, 7 чэмпіёнаў свету, Еўропы і алімпійскіх гульняў.

Вольга АСІПЕНКА.

Мне зверху бачна ўсё.

Фота photo.bymedia.net

КРЫМІНАЛ

Праз пункт «Дамачава»

Крымінальная справа ў дачыненні да двух баранавіцкіх прадпрымальнікаў распачата ўпраўленнем дэпартамента фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю па Брэсцкай вобласці.

Як паведамілі БелаПАН у гэтым ведамстве, на працягу 2000—2001 гадоў бізнесмены па папярэдняй змове правезлі ў Беларусь праз пункт мытнага афармлення "Дамачава" з Польшчы 289 тон мясных прадуктаў і сала (гэта больш як 4 таварныя вагоны). Знаходлівыя прадпрымальнікі тлумачылі, што прадукты вязуць для асабістага карыстання, а самі прадавалі іх мясакамбінатам краіны.

У выніку бюджэт недаатрымаў 42,5 мільёна рублёў.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Не решился...

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Именно поэтому, начиная с анализа саммита в Сочи, автор этих строк практически в каждом материале ставил один и тот же вопрос: увидим ли мы российского президента 3 июля рядом с А.Лукашенко? В принципе, вопрос можно было бы поставить по-другому: будет ли 2—3 июля объявлен референдум? Учитывая итоги Сочи и "психушки" в Синьковке, ответ напрашивался один: В.Путина в Минске не будет.

29 июня стало ясно, что В.Путин тем не менее прилетит. Но только 30 июня стала известна программа пребывания российского президента на белорусской земле. Она поразила своей самобытностью. Трудно найти аналоги в мировой истории дипломатии, чтобы официальный визит главы мировой державы да еще вместе с президентом другой соседней страны проходил поздним вечером и глухой ночью — при свете свечей и фонарей — и занял всего 3,5 часа. Весь визит был подчеркнуто ориентирован на демонстрацию уважения к ветеранам войны и подвигу белорусского народа. Не было сказано ни одного слова одобрения в адрес А.Лукашенко за приведение в порядок памятников, оказание помощи солдатам Победы, организацию столь масштабного празднества. В итоге, высокие гости четко отделили белорусский народ и ветеранов Второй мировой от правящего в Беларуси режима. Естественно, белорусскому президенту В.Путин, как воздух, нужен был не ночью в Хатыни, а 2 июля в зале Дворца Республики. Это был первый кризис минского сценария.

Истины ради стоит отметить, что определенные дивиденды от "ночного визита" официальный Минск все-таки получил. Трансляция и комментарии к визиту были выстроены так запутанно, что неподготовленному человеку было практически невозможно определиться в сроках пребывания В. Путина в Беларуси. Огромная масса белорусов еще 2 и 3 июля были твердо убеждены, что президенты России и Украины находятся в Минске. Даже 3 июля в информационных выпусках БТ использовался следующий штамп: "Накануне праздника в Беларусь **прибыли** президенты Российской Федерации и Украины", хотя вместо "прибыли" надо было использовать словосочетание "состоялся визит".

Если использовать терминологию передачи "Зеркало" (РТР), то "ночной формат" визита российского президента в Беларусь оказался **сильным ходом** Кремля. Спрогнозировать столь эффектный политический шаг было крайне сложно, если вообще возможно. Да и не нужно, так как на таком приближении политологии к реальной политике есть опасность оказаться в паутине политических интриг, распутать которые нет никакой возможности, так как их динамика носит субъективный характер.

Последствия "ночного визита" стали сказываться к обеду 2 июля. Наметился новый кризис. Отоспавшийся в Завидово от ночных "факельных" шествий, российский президент неожиданно пригласил ВСЕХ президентов СНГ прибыть в Москву 3 июля. Повод оказался самый что ни на есть "насущный". Видимо, находясь под впечатлением посещения Хатыни, В.Путин призвал срочно обсудить программу совместного празднования 60-летия Победы в 2005 году. Забегая вперед, стоит отметить, что на следующий день "обсуждение" странным образом продолжилось на Центральном московском ипподроме, где разыгрывался приз президента России. Среди десяти президентов белорусского, разумеется, не оказалось...

Мы можем только представить состояние А.Лукашенко в тот момент, когда ему вручили приглашение из Москвы. Мало того, что в случае его отъезда из Минска 3 июля сразу после парада нарушался весь сценарий праздника, но в случае объявления им начала референдумной гонки он буквально на следующий день рисковал оказаться перед десятком своих коллег в положении "подсудимого" на своеобразном "товарищеском суде". Один против всех. Естественно, что Александр Григорьевич в формате "Вам можно, а мне нельзя" не смолчал бы в адрес восточных владык. Но кому от этого было бы легче?

За считанные минуты перед началом выступления в зале Дворца Республики было необходимо принять решение. И оно было принято. Для того чтобы понять, на что же решился А.Лукашенко, если вообще решился, стоит проанализировать саму речь.

Выступление главы белорусского государства было оформлено в стиле "Братья и сестры". "Белая Русь, судьбой расположенная на рубеже мощных геополитических сил, не раз подвергалась нашествиям и опустошениям". В общем, неприятель у ворот. Но *"тогда у нас был общий враг". Отсюда и призыв ко всем, "кто приехал, преодолев и недуг, и болезни, а может, и сопротивление власть предержащих",* **быть солидарными** с белорусским руководством. Это первая "ступень" восхождения к главной цели.

Вторая "ступень" была посвящена борьбе главы белорусского государства против *"засилья националистов"*. Новый "подвиг" не заставил себя ждать: *"Опираясь на ваш, уважаемые ветераны, авторитет в обществе, мы отстояли справедливость"*, разгромив *"идейных потомков фашистских пособников"*. Так что А.Лукашенко не просто почитатель подвига отцов и дедов, но и товарищ по оружию, однополчанин, защитник правды о войне, которую пытаются заставить "забыть" — "так подсказывают из-за рубежа". Отсюда третья "ступенька": Запад и *"внутриполитическая оппозиция"* хотят *"отнять у нас Великую Победу"*.

Аргументация, стоит отметить, превосходная: *"у нас нет той великой державы, водрузившей над рейхстагом Знамя Победы"*, то есть с "наследничками" СССР в лице Москвы белорусам не повезло. Истинный "наследник Победы" обретается в Минске. И это естественно, так как *"мы всегда были людьми честными, верными друзьями и надежными союзниками"*. И тут А.Лукашенко наносит свой удар: *"...в 41-м в военном союзе с гитлеровской Германией, напавшей на нашу землю, к сожалению, находилось десять европейских государств... мы не можем забыть того, что уничтожали наших людей не только немецко-фашистские захватчики, но и их приспешники разных национальностей"*. Все, Европа, следом за Россией, отрезана одной репликой.

Европейцы, неся историческую вину за *"геноцид белорусского народа" "...договариваются до того, что им надоела стабильность в нашей стране"*. Фактически, А.Лукашенко обвинил Страсбург и Брюссель в войне против Минска: *"Эти люди, зная вклад белорусов в Победу над фашизмом, зная про нашу чернобыльскую беду, серьезно озабочены тем, как бы сделать нам хуже. Затормозить наше развитие, ограничить наши международные контакты, ввести санкции"*. Но тут ничего нового. Мы не первый раз сталкиваемся с попытками прикрыть персональный государственный беспредел подвигом отцов и дедов. С тем же основанием В. Путин мог бы потребовать с Франции контрибуцию за разорение и сожжение Москвы в 1812 году. В конце концов, "сын за отца не в ответе". Но война уже объявлена, и тут уже вырисовывается четвертая "ступенька": *"Беларусь — государство, которое может за себя постоять"*.

Обращение к белорусской армии стало ритуалом. Речь, конечно, не идет о том, что *"боевую задачу нанесения неприемлемого ущерба агрессору, случись такое, белорусские солдаты и офицеры выполнят"*. Даже суворовцу понятно, что любой из соседей Беларуси потратит на полный разгром белорусского воинства от 30 минут (НАТО) до 48 часов (Украина). Причем сам термин *"нанесение неприемлемого ущерба"* подразумевает удар по коммуникациям противника, аэродромам, стоянкам флота, промышленным центрам. Мы что — собираемся "Точкой" до Варшавы дотянуться? Это слабое место в речи, голая пропаганда. Дело в другом. Глава государства заявляет о лояльности армии своему главнокомандующему, о поддержке "человеком с ружьем" своего президента.

Но поддержка президенту обеспечена не только из будущих окопов: *"Мы будем делать все, чтобы наш народ, как и прежде, жил мирно и спокойно. Но еще раз подчеркиваю, мы — наследники великого подвига Советского народа (!), не можем ходить, понурив голову, и делать вид, что все тихо и спокойно"(?)*. Поддержка спешит с полей и цехов, так как *"привычка к напряженной и качественной работе — у нас в крови"*. И тут нельзя обойтись без президентского "подвига", так как в начале 90-х годов *"откат экономики был почти как во времена Великой Отечественной"*. Отсюда и пятая "ступень": именно А.Лукашенко во второй раз "восстановил" белорусское народное хозяйство.

"Победа" в социально-экономической сфере полная: *"В нынешнем году мы выходим на десятипроцентный прирост всего валового внутреннего продукта, всей нашей белорусской экономики... Свою культуру, науку, образование мы не бросили на самовыживание, не отдали в загребущие руки зарубежных хозяев. Наша страна сама находит средства для поддержки своих талантов... Мы привели в порядок города и села. Вы видите, в каком прекрасном состоянии город-герой Минск — один из красивейших городов Европы..."*. Все, пришло время политики, тем более что начало фразы в президентской речи присутствует: "И это только начало...".

Но дальше — пустота! Выступающий снова вернулся к уже озвученной выше теме многонационального состава белорусских граждан и "царящего в белорусском обществе мира и согласия".

Речь, прямо скажем, не торжественная и праздничная, а сугубо политическая, тем не менее очень добротная и, наверное, лучшая из озвученных за последние годы А.Лукашенко, к тому же умно выстроенная по восходящей, оказалась без завершения. С нее как будто сняли политическую "крышу", но пафос сохранили. Скорее всего, не осталось времени на снижение "градуса". Референдум "выпал", его "вырезали"...

Что произошло? Случилось то, что и должно было рано или поздно произойти, о чем еще в 2002 году предупреждали российские эксперты и аналитики. Автор этих строк писал об этом еще год назад. В конце мая 2002 года А.Лукашенко провел в обществе В.Путина почти восемь часов. Простой по сути человек, как говорится, "без Гарварда" в голове, оказался на целый день в обществе холодного, расчетливого, прекрасно обученного и умного офицера спецслужб. А.Лукашенко "раскрылся". Его засняли на видео и потом за несколько месяцев разобрали, как говорится, "по косточкам". И тут же все у белорусского президента "поплыло", стало "сыпаться из рук". Ни одного удачного саммита, ни одного интеграционного прорыва, ни одного очередного "списания долгов". Белорусский президент стал абсолютно управляем. Воля его под контролем. 2 июля ее, то есть президентской воли, и не хватило...

Конечно, еще есть время. До официального объявления дня парламентских выборов можно собрать благодарных ветеранов, организовать обращения и приступить к проведению референдума. Не пропадать же "добру" — миллионам долларов, спущенным на полугодовую PR-кампанию. Но все это уже не то, — продуманный сценарий нарушен, сейчас каждый наступающий день играет против А.Лукашенко. Он проиграл, так и не вступив в битву за свое политическое бессмертие.

Впервые зародилось сомнение: а осталась ли у белорусского президента воля для того, чтобы начать этот, как писали год назад в "Белорусских новостях", "проклятый" референдум? Воли что-то не видно, присутствует один страх.

NMN.by

Народная Воля · 8 ЛІПЕНЯ 2004 г.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Суд над Милошевичем продолжится независимо от состояния его здоровья

Суд над Слободаном Милошевичем возобновится в среду, 14 июля. Судьи приняли такое решение еще до того, как бывшего президента Югославии осмотрел независимый врач. Напомним, что на эту неделю было запланировано начало следующей фазы суда, в ходе которой Милошевич должен был начать свою защиту, однако из-за проблем с давлением он не смог этого сделать. Судьи решили, что процесс в любом случае начнется 14 июля, однако перед этим Милошевича должен освидетельствовать независимый кардиолог. В случае, если Милошевич будет признан годным, он сможет представить свою защиту сам, а если здоровье не позволит ему сделать это, то ему будет назначен адвокат.

Над Великобританией столкнулись самолет и вертолет

Два человека погибли в Великобритании в результате столкновения в воздухе вертолета и сверхлегкого самолета. Авиакатастрофа произошла в графстве Хартфордшир. Вертолету удалось совершить аварийную посадку. Находившиеся в вертолете два человека получили ранения средней степени тяжести и были госпитализированы. Сверхлегкий самолет упал в лесу. Находившиеся в нем два человека погибли.

Умер президент Австрии

Президент Австрии Томас Клестиль скончался на 72-м году жизни. Накануне Томас Клестиль был доставлен в больницу с обширным инфарктом. Врачи оценивали его состояние как критическое. По словам руководителя группы лечащих врачей Кристофа Цилински, из-за кардиологических проблем у Клестиля начали отказывать внутренние органы: легкие, печень и почки. Кроме того, врачи опасались, что кислородное голодание, вызванное остановкой сердца, могло привести к повреждениям мозга. Обязанности главы государства временно перешли к канцлеру Вольфгангу Шюсселю. Сегодня в должность президента официально должен вступить Хайнц Фишер, избранный на этот пост в апреле.

Генпрокуратура Грузии: Абашидзе перевел на свои счета 20 миллионов долларов

Генеральный прокурор Грузии Зураб Адеишвили в беседе с журналистами в Тбилиси подтвердил, что против бывшего лидера Аджарской автономии Аслана Абашидзе будет возбуждено уголовное дело.

"Речь идет о многочисленных финансовых махинациях, в результате которых в специальных фондах осело около двадцати миллионов долларов государственных средств, впоследствии перешедших в частные фирмы семьи Аслана Абашидзе", — отметил Зураб Адеишвили.

"Что касается "гарантий безопасности", данных правительством Грузии Аслану Абашидзе при его выезде из страны 6 мая, отмечу, что, когда дело касается хищения государственного имущества в особо крупных размерах, ни о какой неприкосновенности не может идти речь", — заявил Генпрокурор.

Вместе с Джоном Керри на выборы пойдет Джон Эдвардс

Кандидат в президенты США от Демократической партии Джон Керри в ходе предвыборной поездки по штату Пенсильвания объявил, что выбрал в качестве кандидата в вице-президенты сенатора от штата Северная Каролина Джона Эдвардса. В качестве альтернативы Эдвардсу ранее назывались Ричард Гепхардт, представитель в Конгрессе США от штата Миссури, и Том Вилзек, губернатор штата Айова.

Эдвардсу 51 год, он член Демократической партии, юрист по образованию, женат, у него два сына и две дочери. Ранее он, как и Ричард Гепхардт, также был кандидатом в президенты и снял кандидатуру в пользу Керри. По словам экспертов, выбор Керри может быть обусловлен более харизматичным обликом Эдвардса, который кажется моложе и энергичнее, чем 63-летний Гепхардт, и является относительно новой фигурой в большой политике.

Власти просят жителей Канберры избегать встреч с кенгуру

Власти австралийской столицы издали предупреждение для жителей и гостей Канберры с просьбой избегать встреч с кенгуру. Такое объявление было выпущено в связи с тем, что на днях кенгуру напали на женщину, в результате чего она получила ранения. Кроме того, животные разорвали ее собаку.

Как сообщают власти, большие восточные кенгуру, рост которых достигает 1,7 м, а вес — 70 кг, в поисках пищи все глубже заходят в жилые районы.

Американские католики разорились

Римско-католическая епархия Портлэнда первой в США будет вынуждена объявить о банкротстве из-за неспособности выплатить компенсации всем людям, заявившим о том, что они подвергались сексуальным домогательствам со стороны местных священников.

Еще одна епархия в США, судя по всему, вскоре также будет вынуждена объявить себя банкротом. В противном случае для удовлетворения тысяч претензий со стороны пострадавших прихожан придется распродать имущество.

Объявление банкротства приостановит судебное разбирательство по делу священника, обвиняемого в совращении более 50 мальчиков.

Архиепископ Портлэндский уже удовлетворил претензии 130 человек, утверждавших, что они стали жертвами сексуальных домогательств со стороны священнослужителей. На оплату материального ущерба ушло более 53 млн. долларов.

Последний иск, в три раза превышающий эту сумму, был подан связи с делом Его преподобия Мориса Граммонда, обвиняемого в совращении более 50 мальчиков в 1980-х годах.

Епархии угрожает еще несколько десятков исков, которые пока еще не рассматриваются в суде.

В случае же объявления банкротства, организация освобождается от судебного преследования на время, предоставляемое для ее реорганизации. Архиепископ Джон Влазный заявил, что епархиальная казна пуста. Впрочем, истцы с недоверием отнеслись к этим высказываниям.

Фотовзгляд

Китайские власти распорядились снести статую Будды, построенную без официального разрешения.

Мотоциклист спит на своем мотоцикле в Джакарте.

Паломники в Индии готовятся вознести молитву Шиве.

Масхадов готов воевать еще 20 лет

Лидер чеченских сепаратистов Аслан Масхадов заявил, что у него достаточно бойцов и оружия для того, чтобы сопротивляться российским войскам в течение еще 20 лет.

Это заявление непосредственно связано с подготовкой к президентским выборам в Чечне. В заявлении, опубликованном на сайте "Кавказ-центр", от имени Масхадова опубликовано недвусмысленное предупреждение любому, кто в результате выборов станет следующим промосковским лидером в Чечне. Его дни, по мнению лидера сепаратистов, будут сочтены.

Как подчеркивает московский корреспондент Би-би-си, новые заявления — очередной вызов чеченских боевиков российскому президенту Путину, неоднократно заявлявшему, что война в Чечне закончилась. Убийство предыдущего чеченского президента Кадырова и непрекращающиеся нападения на российские войска в Чечне и с недавних пор в Ингушетии показывают, что говорить о стабильности в Чечне по-прежнему рано.

Между тем президент Ингушетии Марат Зязиков опроверг заявления о том, что у него заранее была информация о запланированном нападении на республику, произошедшем в конец июня и унесшем жизни десятков ингушских милиционеров.

Как заявил Зязиков журналистам, власти ведут расследование о том, было ли что-то известно о ночном нападении чеченских боевиков, жертвами которого стали почти сто человек.

По словам корреспондентов, вторжение, которое застало Ингушетию врасплох, показывает, насколько нестабильно положение с безопасностью на российском Кавказе, несмотря на присутствие там большого количества войск и обширной агентуры.

Жительница Норвегии развелась, так и не встретив мужа

22-летняя жительница Норвегии внезапно обнаружила, что в течение года была замужем за неизвестным ей гражданином Пакистана, сообщает France Presse. О своем замужестве она узнала только тогда, когда обнаружила в своем почтовом ящике документы на развод, которые ей прислал неизвестный супруг.

"Я была просто шокирована, — заявила она журналистам, — я ни за кого не выходила замуж и понятия не имела о том, что произошло".

По словам женщины, несколько лет назад у нее украли бумажник с документами, и она подозревает, что ее удостоверением личности воспользовалась другая женщина.

Брак был зарегистрирован Исламским культурным центром в Осло. Имам этого центра Мулана Мехбуб-ар-Рехман заявил, что администрация центра тщательно следит за тем, чтобы документы брачующихся были в порядке.

Теперь оказавшаяся замужем женщина пытается аннулировать брак. Она также заявила в полицию о мошенничестве. Но норвежские полицейские решили закрыть дело, поскольку обнаружить пакистанца, который вероятнее всего скрывается под вымышленным именем, им не удалось.

МАЛОИЗВЕСТНЫЕ СТРАНИЦЫ

Человек-легенда Роберто Бартини

О нем долгие годы из рядовых советских граждан мало кто слышал, хотя среди известных авиаконструкторов имя Бартини произносилось с уважением и даже восторгом — такими смелыми и неожиданными по конструктивным замыслам были его открытия в авиастроении.

Аристократ по происхождению, итальянец Роберто Бартини, изведавший на родине нелегкое житье безработного, проживание в ночлежках, в 1923 году 26-летним эмигрантом оказался в Советской России, в Петрограде. Потом — Москва, общага реввоенсовета, убогость быта. Там вступил в ряды РКП /б/. И проявил давний интерес к авиастроению, первые уроки которого приобрел у себя на родине, где его таланту не суждено было развиться из-за прихода к власти фашистов во главе с Муссолини (а Бартини уже тогда был коммунистом).

В 30-е годы на новой родине он был замечен как специалист по авиастроению, которое тогда активно развивалось в СССР. Бартини вскоре создает в рекордно короткий срок новый двухмоторный пассажирский самолет "Сталь-7", основным конструктивным материалом которого была тонкая листовая сталь, а не дюраль, дефицитный и не особо прочный. Машина готовилась к рекордному перелету, но угроза войны заставила переделать ее в дальний бомбардировщик ДБ-240 (Ер-2). Когда же самолет был почти готов, конструктора арестовали как "шпиона Муссолини" и заточили на Лубянку.

Шел 1938 год. Общее собрание ОКБ, где работал он, одобрило арест и потребовало сжечь "вредительский" самолет. Но разум победил, и дальний бомбардировщик установил рекорд скорости — 520 км/час и дальность свыше 2600 км. По тем временам это был прорыв в авистроении, потому как бомбардировщик С.Илюшина ДБ-38 имел скорость 410 км/час и дальность 2000 км.

В Кремле по этому случаю был прием. Сталину представили экипаж ДБ-240 и ведущего конструктора.

— А гдэ главный конструктор, почэму нэт его? — спросил Сталин (будто не знал!).

— Роберто Бартини, — ответил Н.Шебанов, командир экипажа самолета, — арестован.

Подал голос маршал Ворошилов:

— Надо отпустить, товарищ Сталин, уж больно голова хорошая, — заметил он.

Сталин — у Берии:

— У тэбя он?

— Да, товарищ Сталин.

— Жив?

— Не знаю.

— Найти, заставить работать, — приказал вождь.

Бартини в тот вечер лежал в луже крови на полу кабинета следователя НКВД, потеряв сознание. Его подняли, привели в чувство, отправили в больницу, где подлечили и привезли в подмосковное Болошево, где в охраняемом НКВД ОКБ собрали арестованных крупных оборонщиков, в том числе и авиаконструкторов — Туполева, Поликарпова, Королева (последний называл себя учеником Бартини) и других возвращенных из лагерей "светил" авиастроения.

Бартини принял активное участие в доводке ДБ-240 (Ер-2) до совершенства. К началу войны с Германией на вооружении ВВС СССР находилось лишь 300 таких совершенных самолетов, и они, по словам маршала авиации А.Голованова, были лучшими нашими бомбардировщиками, могли летать на Берлин не с аэродрома на острове Эзель в Эстонии в начале августа 41-го, а из Подмосковья — туда и обратно, без дозаправки на промежуточных аэродромах, как ДБ-3ф! К сожалению, и те немногие машины быстро исчезли, загубленные неумелыми усовершенствованиями — ведь главный конструктор ДБ-240 отбывал срок 10 лет. Не был доведен до "кондиции" и его сконструированный до ареста истребитель "Сталь-8", рассчитанный на скорость 640 км/час, в то время как самый массовый до войны истребитель И-16 имел только 465 км/час.

Авиаконструктор С.Илюшин позже вспоминал, как в 1948 году, освободившись от шараги НКВД, Бартини приехал к нему на 240-й завод, которым он руководил до ареста в 1938-м. Его привезли сначала на Лубянку к Берии докладывать о работе. Берия спросил, есть ли у него какие претензии.

— Есть. Меня осудили ни за что, держали в тюрьме, — ответил Бартини.

— Ты коммунист? — спросил Берия.

— Был.

— Мы знаем, что ты не виновен, но что будет, если мы тебя отпустим? Что скажут враги: вы его посадили ни за что и ни за что отпустили! Нет, Бартини, ты сначала сделай машину, то мы тебя и орденом отметим.

Для продолжения работы авиаконструктором Бартини вынужден был переехать в Таганрог (В Москве 5 лет после срока ему запрещалось жить), где в местном ОКБ он спроектировал транспортный самолет Т-117, четырехмоторный, скоростной. И когда машина была на 80 процентов готова, Сталин запретил ставить на нее новый мощный двигатель АШ-73, который тогда стоял на дальних бомбардировщиках Ту-4 (копия американского Б-17). Аргумент вождя был таков: "Нам сейчас важнее иметь мощный бомбардировочный парк, а с транспортным самолетом обойдется пока".

В том же 1948 году ОКБ Бартини закрыли, а опытный транспортный Т-117 пустили на металлолом. И тем не менее Бартини не опустил рук. Он никогда, как замечали близко знавшие его, не спешил в делах, не суетился, потому что испытал и пережил все — успехи и провалы, отчаяние и счастье, любовь и дружбу, верность и предательство — ни от чего не отказывался. В 50-е годы, в эру реактивной авиации, он разрабатывал стратегические бомбардировщики А-57 и А-55. Печатался в элитных изданиях, а скромную зарплату отдавал на стипендии студентам.

51 год прожил Роберто Бартини в СССР, 45 из них был главным авиаконструктором. С ним работали тысячи специалистов.

Умер он в 1974 году и похоронен в Москве на Введенском кладбище.

Михаил ТЫЧИНА.

г.Слуцк.

ПОСТАЦІ

Незацугляны

Ужо дзесяць год, як няма з намі Леаніда Лапчынскага (1936—1994) — мастака, што апярэдзіў свой час. Ды засталіся яго карціны, і з імі можна паразмаўляць, нібы з самім творцам: у іх укладзена яго душа...

Так, прынамсі, здаецца не толькі мне, хаця, канешне ж, у кожнага выключнае права на сваё ўспрыманне мастацкага твора. Нават, калі хочаце, — права на непрыманне. Але... Але не ў такой жа ступені, каб "не пушчаць" гэтыя творы да людзей, узвесці вакол не падобнага на іншых талента глухую сцяну маўчання і адчужэння. А пасля ягонай заўчаснай смерці разрабаваць шмат чаго з плёну шматгадовай апантанай працы... Ён, цяпер ужо прызнаны першаадкрывальнік новых шляхоў у сучасным беларускім жывапісе (перыяд творчасці яго прыпаў на 60—80-я гады XX веку), так і не дачакаўся сваёй персанальнай выставы і мог бы напісаць цэлы дэтэктыўны трактат на тэму "Як я тройчы не стаў членам Саюза мастакоў" ці "Як я бараніў ад экспрапрыяцыі сваю майстэрню".

Але Леанід Васільевіч, як сведчаць усе, хто яго блізка ведаў і любіў, ніколі не марнаваў сілы і час на розныя дробязі і доказы сваёй "значнасці", нічога і ніколі ні ў кога не прасіў. А пісаў і рабіў тое, што наканавана лёсам: не скаргі і заявы, а карціны, карціны, карціны. І якія карціны! Нават у рэпрадукцыях, змешчаных у нядаўна ўбачыўшым свет альбоме-манаграфіі "ЛЕАНІД ЛАПЧЫНСКІ", яны ўладна вабяць да сябе, ускалыхваюць глыбокія пачуцці, чаруюць таямнічым бурштынавым свячэннем фарбаў, бы жар вуголля пад прысакам вякоў. Але — колькі шчасліўцаў маюць радасць імі любавацца? Усяго каля дзесятка твораў захоўваецца ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, частка ў прыватных калекцыях, у сям'і мастака.

Такім ён быў.

Лёс нашага сучасніка Леаніда Лапчынскага — неардынарнай, адметнай багатым дарам і духоўнай напоўненасцю асобы, бадай, адначасна і трагічны, і шчаслівы. Перажыць крушэнне ілюзій інтэлігенцыі наконт доўгачаканай свабоды творчасці ў перыяд зманлівай хрушчоўскай адлігі... Вытрымаць ідэалагічную задуху брэжнеўска-суслаўскай пары з адной-адзінай, "сацрэалістычнай" лінейкай, абавязковай для ўсіх, зусім розных творцаў... Не адчуць асаблівага паслаблення дзяржаўных цугляў і ў час, здавалася б, кардынальных зменаў на пачатку 90-х... Ды пры ўсім тым — застацца самім сабою, тварыць не тое, што загадана ці прэстыжна, выгадна, модна, а што нараджаецца ў сэрцы і просіцца на свет. У любых варунках — і без нікчэмна-апраўдальнага "а што паробіш", "час быў такі" і г.д. — застацца верным свайму нялёгкаму, свядома абранаму шляху. Застацца — незацугляным!

На такое здольны далёка не кожны, няхай і адораны творца: шчасце быць свабодным каштуе неверагодна дорага — бясконцых творчых і маральных мук, болю неразумення нават разумнымі, а то і самога жыцця.

Гэта было яго, Леаніда Лапчынскага, шчасце. І ён яго не размяняў на медзякі афіцыйнага прызнання. Бо сам валодаў неацэнным скарбам, які імкнуўся аддаць людзям. Гэты скарб — святое і светлае адчуванне Радзімы з яе мінулым, сучасным і будучым. Распачаўшы яшчэ ў маладыя гады жывапісную серыю "ПРА БЕЛАРУСЬ", мастак фактычна ўсё жыццё прысвяціў несупыннай працы над ёю.

Дарэмна было шукаць у палотнах Леаніда Лапчынскага знешняй эфектнасці, вонкавай пафаснасці, амаль плакатнага ўра-патрыятызму, якія былі пропускам на тагачасны Алімп. І на прэстыжных выставах, якія ладзіліся тады зазвычай да гучных "чырвоных" дат, не заўжды з'яўляліся хаця б адна-дзве-тры яго работы: яны відавочна не ўпісваліся ў агульны каларыт, выпадалі з яго ціхмянай спавядальнасцю і адухоўленасцю. Яны вабілі якраз тым, што патрабавалі ад гледача не бяздумнага слізгання поглядам, а засяроджанай удумнасці, настроенасці на хвалю пачуццяў творцы. Інакш і не спасцігнуць глыбінны сэнс дзівоснай гармоніі своеасаблівых фарбаў і вобразаў, характэрных для гэтага мастака. Калі праз паўгода пасля таго, як Леаніда Васільевіча не стала, у Палацы мастацтва нарэшце адкрылася яго выстава, наведвальнікі ахнулі: цуд, непаўторная з'ява! Чаму ж раней гэта ўсё было схавана ад вачэй?

На першы погляд, у ягоным выбары тэм — нічога "экстраардынарнага". Ну, ці мала хто з майстроў пэндзля пісаў беларускую сталіцу? Тым болей карэннаму мінчаніну Лапчынскаму — і пэндзаль у руку. Толькі ён піша не глянцавую параднасць тыпу "широким проспектом шагаю", а — паэзію свайго старажытнага горада, знікаючае на вачах хараство яго ўтульных куточкаў, як, напрыклад, Вішнёвы завулак, дзе ён нарадзіўся ў сям'і чыгуначніка. На яго палотнах паўстаюць старыя сцены некалі велічных будынкаў, што ўвабралі ў сябе працу і талент продкаў, галасы і падзеі мінулага, а зараз патанаюць у прыцемках душэўнай слепаты і глухаты безуважных сучаснікаў, нячутна для нас шэпчуцца між сабою ў вечаровым сутонні. І знікаюць, знікаюць адно за адным — незразуметыя, не патрэбныя манкуртам. Але ўсё ж застаюцца — на гэтых вось палотнах, у памяці тых, хто імкнецца ўваскрэсіць — і часам уваскрашае на яве! — бясцэнны скарб стагоддзяў. Сваімі творамі мастак натхнёна апяваў волатаўскую сілу і мужнасць продкаў, што ўвасоблены ў сівых мурах Навагрудка, Мірскага замка, колішніх магнацкіх палацаў. Ён нібы бярэ нас за руку і вядзе за сабой праз анфіладу былых, некалі поўных музыкі і хараства пакояў. Вядзе праз руіны бяспамяцтва да промня надзеі...

А з якім трапяткім пачуццём і найтанчэйшым майстэрствам запалонены някідкай чароўнасцю беларускіх краявідаў гараджанін пісаў вясковы пейзаж! "Спелае жыта", "Квітнеючы сад", "Вясновы дзень", цыкл, прысвечаны Баярам, дзе было ягонае лецішча — гэта, можна сказаць, песня без слоў, музыка ў беларускіх фарбах, класіка сучаснага нацыянальнага жывапісу.

У гэтай музыцы гучаць не толькі замілаванасць, а і трывожныя ноты. Палатно "Кар'ер" здаецца чымсьці роднасным аднайменнай аповесці Васіля Быкава: звычайны для раўнадушнага вока гаспадарчы аб'ект, што нявечыць твар зямлі, бы ірваная рана, — мастакоўскае абагульненне і папярэджанне: у прорву жорсткасці, калі яе не спыніць, абрыньваюцца памяць, будучыня, жыццё Бацькаўшчыны.

Не дзіўна, што такое мастацтва, далёкае ад ідэалагічнага грому часоў "камуністычнага будаўніцтва", было непрымальным для тых, хто камандаваў парадам.

"Ён апынуўся бы ў пастцы, з якой не было выйсця, — сцвярджае жонка мастака Лідзія Вітальеўна Лапчынская, яго верны сябра і нястомная, адданая ахоўніца, абаронца і прапагандыст спадчыны мужа. — *Больш вернай і пакутлівай смерці для творцы і прыдумаць не маглі".*

Пакаранне за неардынарнасць і непакору, за сілу і непаўторнасць таленту... Хіба такое не смяротна для адоранай Богам, тонкай, чуйнай і ранімай натуры? Як чалавек высокай выхаванасці, унутранай культуры і моцнага духу, Леанід Васільевіч трымаў свой боль у сабе, але гэта тым болей падточвала яго сілы.

Мне не пашчасціла быць знаёмай з гэтым незвычайным чалавекам. Але аповеды многіх, хто аказваўся ў свой час паблізу, прасякнуты адным — захапленнем. Вядомы даследчык нацыянальнага мастацтва **Яўген ШУНЕЙКА** бачыць у сваім старэйшым сябры, які неадступна змагаўся за ўвасабленне сваіх творчых перакананняў, *"гераізм асобы, які мы яшчэ не ўсвядомілі... Леаніду Васільевічу было не займаць веры ў свае прынцыпы, хоць гэта патрабавала мужнасці, ахвярнасці і неверагоднага цярпення. Ён не рабіў вакол свайго імя скандальнай шуміхі, не лічыў патрэбным спрачацца з тэндэнцыйнымі членамі выстаўкамаў, што адхілялі яго працы. Моўчкі забіраў свой твор, які мог стаць узорным для любой прадстаўнічай экспазіцыі, спакойна адыходзіў і працягваў далей працаваць, не падстройваючыся пад чарговую хвалю кан'юнктуры".*

Так, ён працаваў не на выстаўкамы, а на Беларусь, знітоўваў сваю душу з яе душою. А калі адыходзіў на кароткі час ад мальберта, то браўся за іншую — не менш цяжкую і не менш мастацкую працу: у сваім "райскім куточку" ў Баярах стварaў незвычайны Сад камянёў — дзівосную кампазіцыю з валуноў. З агромністымі высілкамі сам выцягваў іх з балота і выкочваў на ўзгорак. Так і бачыцца ў гэтай далёка не багатырскай фігуры сучасніка вобраз міфічнага Сізіфа ў яго бясконцым і нечалавечым напружанні.

Дзякаваць Богу, свой цяжкі камень угору сучасны мастак-першапраходца каціў не бясплённа. Ягоныя творы ўвабралі ў сябе нязломнасць і высакародства на рэдкасць інтэлігентнага, сціплага, сардэчнага ў абыходжанасці з іншымі творцы, які пракладаў новыя пуцявіны ў беларускім выяўленчым мастацтве. Усіх уражвала і прыцягвала неардынарнасць і адухоўленасць яго асобы, шырокая эрудыцыя, рэдкасная дасведчанасць, неўтаймаваная прага новых ведаў — іх настаўнік шчодра і клапатліва перадаваў сваім вучням у мастацкім вучылішчы.

Сведчыць вядомы мастак **Аляксей МАРАЧКІН:** *"Ён запомніўся ў атачэнні моладзі, са стосам нейкім цудам здабытых у тыя часы альбомаў па сусветным мастацтве. Для мяне Леанід Лапчынскі знакавая фігура ў нацыянальным жывапісе. Ён здолеў рассунуць яго рамкі, узняць на еўрапейскі ўзровень, даваў асабісты прыклад бескарыслівага служэння ўсімі сіламі душы і таленту любай Бацькаўшчыны".*

І яшчэ суразмоўца аспрэчвае нібыта відавочнае: *"Я не схільны пагаджацца з думкай, што, маўляў, Леаніда Лапчынскага пры жыцці не цанілі і не разумелі. Яшчэ як цанілі і разумелі яго мастацкую сілу і высакародства, толькі цанілі — па-свойму. Тагачасныя мэтры ад мастацтва — трэба прызнаць, нярэдка небесталанныя — таму і не прымалі калегу ў свой "арэапаг", што баяліся апынуцца ў яго цяню. Я ў гэтым перакананы".*

Падобна, гэтая, схаваная ад старонніх вачэй, акалічнасць, здольна праліць святло на многае ў трагічным лёсе мастака, на шляху якога паўставалі не толькі звычайныя зайздроснікі, а і "цаніцелі" куды больш радыкальнага кшталту. Як толькі Леаніда Васільевіча не стала, вельмі дасведчаныя злодзеі амаль спустошылі яго майстэрню, скралі ажно 250 палотнаў і іншых каштоўных мастацкіх рэчаў. Не пашкадавалі сіл, і каб разбурыць казачную каменную фантазію ў Баярах...

Леанід Лапчынскі "Мірскі замак".

Вечная калізія Моцарта і Сальеры — не выключэнне і ў наш час. Толькі Моцарт і пасля смерці — назаўжды Моцарт. А Сальеры?

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

Народная Воля 8 ЛІПЕНЯ 2004 г.

Экспансия

Немецкая земля, вероятно, не видела прежде такой экспансии белорусских авторов.

*В разное время на Фестивале молодых драматургов Европы "Bonnen Bienalle" Беларусь представляли **Дмитрий Бойко** ("Кровавая Мери") и **Елена Попова**, которая на этот раз являлась патроном белорусской делегации.*

*В этом году в состав делегации вошли сразу два молодых автора, на творчество которых обратила внимание администрация фестиваля, — **Андрей Курейчик** и ваш покорный слуга.*

Отмечу, что претендентов на участие в фестивале было четверо: **Курейчик, Щуцкий, Тисецкий** и **Карелин**. Автор прошедших на сцене Республиканского театра белорусской драматургии "Колосников" **А.Щуцкий** живет в Барановичах и ждет депортации в Россию, поскольку Беларусь интереса к молодому специалисту, закончившему в прошлом году Белорусскую академию искусств, не проявила.

Григорий Тисецкий сегодня является, на мой взгляд, одним из наиболее перспективных молодых мастеров пера, работающих в жанре символизма. Его пьесы первыми "пробились" на Запад и поставлены в театрах Чехии и Швеции.

Совместная поездка с Курейчиком приятно удивила еще в Минском аэропорту, где выяснилось, что автор "Пьемонтского зверя" и "Понтия Пилата" спокойно относится к критике в его адрес. После моей статьи о его пьесе в "Народной воле" Курейчик, как ни странно, собрание трудового коллектива в театрах не созывал, уборщицам и вахтерам про меня, "критикана", не рассказывал, портретов моих в клочки не рвал, "бородой" в истерике не тряс...

Путешествие в Висбаден вызвало удивление: к авторам драматических произведений в Германии относятся уважительно. Участникам *"workshop"* (англо- и немецкоязычных рабочих групп) было предложено написать мини-пьесу, хронометраж которой не должен превышать трех минут. Место действия пьесы и будущего мини-спектакля — Центральный парк Висбадена. Тема — чего душа пожелает. Однако, по негласной договоренности, пьеса должна была затрагивать проблемы современной Европы. Ведь в фестивале принимали участие драматурги Германии, Австрии, Швейцарии, Литвы, Сербии, Польши, России, Румынии, Великобритании, Ирландии. Разбежка получилась сногсшибательной: кого-то из драматургов интересовало интегрирование стран Европы в Евросоюз и опасность ассимиляции под общей крышей всех наций, а драматург из Вены написал пьесу об экологических проблемах под названием "Дерьмо". Считая на семинаре частоту употребления слова, вынесенного в заголовок пьесы, я почему-то всякий раз сбивался на цифре 74. Однако никто в обморок не падал, даже наоборот — добропорядочный бюргер и глава немецкоязычного "воркшопа", берлинский драматург Томас Йоник, терпеливо, с секундомером в руках, рекомендовал тезке, как подсократить текст до необходимых трех минут.

Культура в Германии — тема для отдельной статьи. Нет! Не роскошь немецких театров, музеев, бутиков, магазинов и казино бросается в глаза — в этом плане родной Минск последнего десятилетия не уступает ничуть. Радует не чистота улиц, которые в родном городе достаточно чисты. Шокирует культура общения и поведения: ты можешь сидеть на стуле в старом свитере, поджав под себя ноги, грызть яблоко, но бескультурьем сочтут незнание своей профессии или иностранных языков, бестактность в поведении или прерывание коллеги во время обсуждения материала, повышение голоса без причины или иное проявление неуважения к личности другого человека.

Стоит отметить, что нас с Курейчиком, хоть мы и не сговаривались, "занесло" на тему эмиграции в Европу. Курейчик описал в комическом ключе двух эмигрантов, которые сидят у дороги неподалеку от Лондона и ждут, когда их заберет "чертов Гоша", шофер, обещавший их подвезти (пьеса *"Waiting for Gosha"* — "В ожидании Гоши" — парафраз на знаменитую "В ожидании Годо"). Меня заинтересовала судьба одиночки, насмотревшегося рекламы и рванувшего в Висбаден, однако не нашедшего там ничего хорошего, кроме полуразрушенной телефонной будки в парке, — печального итога его ночных грез. В основу пьесы лег патриотический анекдот о бабушке, которая, найдя в лесу маленького ежика, поила и кормила его всю зиму и с гневом выкрикнула ему вслед "засранец", когда весной у него выросли крылья и он улетел. В общем, нас обоих можно считать патриотами.

То ли под впечатлением плодотворности пройденной стажировки, то ли от просмотра качественной продукции настоящих, а не надуманных европейских театров подумалось: почему бы на Родине не попробовать заниматься тем же? Почему в Беларуси должно существовать мнение, что здесь живут только два драматурга: **Дударев** и **Курейчик**? Почему при ОГРОМНОМ количестве драматургического материала мы обречены на один конкурс раз в два года, в то время как наши современные драматурги (Пряжко, Тисецкий) признаны в России и на Западе? В современном белорусском театре нет, как, например, за рубежом, так называемой бюрократизации драматургии, когда определенный процент репертуара составляют пьесы национальных авторов. Вместо этого мы сидим на *"недахоп якасных беларускай драматургіі"*, что прописано в уставе одного из минских театров, так же смешно, как просить песка в Сахаре. Единственная театральная площадка, призванная заниматься открытием современных авторов, все чаще обращается к произведениям авторов зарубежья и России.

Однако вернемся к нашим драматургам, главная опасность для которых — не перегрызть друг другу горло в соревновании, кто "лучше, мощнее, быстрее", а просто уйти в небытие: ведь живет же в Барановичах никому не нужный безработный лауреат Щуцкий. Получает по физиономии от бдительных стражей порядка едва достигший совершеннолетия Тисецкий. Живет на три копейки в месяц талантливый Патаранский. На грани отчаяния из-за своей невостребованности молодой драматург Татьяна Ламонова, пьеса которой победила в прошлогоднем конкурсе "Человек и общество" (1-е место в номинации "Пьесы для детского театра"), но так и не была поставлена. Другие пьесы-лауреаты вылетели из репертуара этого же театра, как отстрелянные патроны, не продержавшись и полугода: "Колосники" Щуцкого и "Лафонтен" Карелина. Первопричина неизвестна.

Мы не жалуемся. Мы просто хотим иметь возможность жить и заниматься профессией, за которую можно получать свой кусок хлеба, а не ждать подачки, пытаясь угодить тем, кто "продвинет" твою работу в свет, будь то худрук или главный редактор журнала. Мы всего лишь хотим докричаться до сознания тех, чьи уши надежно закрыты для истины: "Мы есть! Нас много!"

И, наверное, мы имеем право на творчество не только в Висбадене.

Андрей КАРЕЛИН.

АЛІМПІЯДА-2004

Аляксандр Кедзяраў: «Два алімпійскія медалі я вам абяцаю»

Такую заяву зрабіў галоўны трэнер нацыянальнай каманды па кулявой стральбе, якая неўзабаве адправіцца ў Афіны.

Нагадаем, што кулявая стральба заўсёды лічылася ў Беларусі медальным відам спорту. Восем гадоў таму, на Алімпіядзе ў Атланце, беларускі стралок Ігар Басінскі (*на здымку*) заваяваў сярэбраную ўзнагароду, а з мінулай Алімпіяды ў Сіднеі нашы спартсмены прывезлі тры медалі: серабро і бронза на рахунку таго ж Басінскага, і таксама бронзавы медаль заваяваў Сяргей Мартынаў.

На пытанне журналістаў наконт таго, ці не надышоў час **Ігару Басінскаму** ўкамплектаваць калекцыю алімпійскіх медалёў залатой узнагародай, спартсмен адказаў даволі лаканічна: *"Давайце не будзем загадваць наперад..."*

Але галоўны трэнер стралкоў **Аляксандр Кедзяраў** не губляе аптымізму: *"Заваяваць алімпійскі медаль хочуць усе, але атрымліваецца гэта толькі ў самых моцных. Два медалі з Афін мы проста абавязаны прывезці".*

Беларускія стралкі заваявалі дзевяць алімпійскіх ліцэнзій. Канчатковы склад беларускай стралковай зборнай будзе вызначаны па выніках чэмпіянату Беларусі. Таксама ў межах падрыхтоўкі да галоўнага старту чатырохгоддзя спартсмены правядуць трэніровачны збор у Польшчы.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ЗДАРЭННІ

Хаваўся ў лясным шалашы

У Верхнядзвінскім раёне Віцебскай вобласці затрыманы зламыснік, які на працягу некалькіх месяцаў жыў у лесе і здзейсніў серыю крадзяжоў у навакольных вёсках.

Падчас пошуку невядомага зламысніка міліцыянеры звярнулі ўвагу на тое, што аб'ектамі яго крадзяжоў звычайна станавіліся вясковыя сталовыя, крамы і дзіцячыя садкі, прычым знікалі адтуль пераважна прадукты харчавання і спіртное. Супрацоўнікі верхнядзвінскай міліцыі ладзілі засады, прачэсвалі лясы, запрошвалі на падмогу пагранічнікаў, аднак затрымаць злодзея ўдалося толькі на месцы чарговага злачынства.

Вартаўнік Верхнядзвінскага лесапункта пачуў ноччу лямант у сталоўцы і выклікаў міліцыю. Нарад аддзялення аховы, які аператыўна прыбыў на месца, выявіў у пункце харчавання бруднага барадатага чалавека. Ім аказаўся нядаўна вызвалены з месцаў пазбаўлення волі 46-гадовы жыхар адной з навакольных вёсак. Стаміўшыся ад вясковага жыцця, ён пайшоў у лес, дзе збудаваў сабе шалаш з ляжанкай. Там і жыў, перыядычна ладзячы набегі на навакольныя вёскі з мэтай здабывання прадуктаў харчавання.

Затрыманы прызнаўся ва ўсіх здзейсненых крадзяжах. Падлічана, што ўрон ад яго "харчовых рэйдаў" склаў 6 мільёнаў рублёў.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Прэзентацыя кнігі «Праведнікі народаў свету Беларусі»

Яна адбылася ў мінскім Яўрэйскім абшчынным доме. Адкрываючы яе, старшыня Саюза беларускіх яўрэйскіх грамадскіх аб'яднанняў і абшчын Леанід Левін зазначыў, што выданне з'яўляецца першым, дзе сабраны звесткі аб праведніках народаў свету Беларусі, якія ратавалі жыцці яўрэяў у гады Другой сусветнай вайны.

Ён лічыць, што Іна Герасімава і Аркадзь Шульман, падрыхтаваўшы гэтае выданне, зрабілі галоўнае ў гісторыі яўрэйскай абшчыны краіны.

Марат ГАРАВЫ.

ШАШКІ

Стандартныя прыёмы

1 ліпеня мы аб'явілі класіфікацыйны конкурс-15 на прызы неаднаразовага чэмпіёна Беларусі Пятра Шклудава — майстра спорту з Наваполацка. Першая чацвёрка прызёраў атрымае дапаможнік Г.Ісаева "Творческая лаборатория шашечного этюдиста" (Кіеў, "Здоровья", 1989 г.), а пераможца конкурсу будзе падпісаны і на "Мой журнал", заснавальнікам якога з'яўляецца Наваполацкі шахматна-шашачны клуб. Пятае-восьмае месцы заахвочваюцца кнігай В.Габрыеляна і Н.Drазда "Творчество армейских шашистов" (М., 1989 г.). Суддзя адзначаецца выданнем В.Галаўні "Карыфеі рускіх шашак" (Наваполацк, 2004 г.).

Усяго будзе 12 заданняў. Норма другога спартыўнага разраду па шашках — рашыць іх усе, трэцяга — набраць 67 працэнтаў ачкоў. За знаходжанне пабочных рашэнняў (поўных і прыватных), а таксама за доказ, што пазіцыя не развязваецца, налічваюцца дадатковыя ачкі.

Конкурс творчы з дадатковай умовай: скласці на аналагічную тэму сваю кампазіцыю, што не абавязкова. З другога боку самастойныя задумкі рашальнікаў прыбавяць ім ачкі. Аднак улічвацца яны будуць толькі тады, калі спатрэбіцца жараб'ёўка для выяўлення пераможцаў конкурсу.

А зараз прапануем **другое заданне** — праблему П.Шклудава. У ёй белыя пры сваім ходзе выйграюць дзякуючы камбінацыі і стандартным эцюдным прыёмам, якія трэба ведаць кожнаму шашысту:

Белыя: c5, d2, d4, e3, g1, h2, h6 (7).

Чорныя: b2, f2, f6, h4, h8 (5).

Тым, хто справіцца з ім, будзе залічана і аўтарскае рашэнне першага задання.

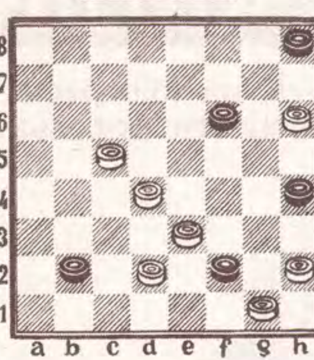
Тэрмін для адказаў — традыцыйныя два тыдні. Чакаем іх па адрасе: **220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шашкі".**

У конкурсе могуць прыняць удзел усе жадаючыя — незалежна ад шашачнай кваліфікацыі чытачоў. Зычым поспехаў!

6x10=60

Пазіцыя кандыдата ў майстры спорту Дзмітрыя Камчыцкага (Магілёў) па ліку шашак сімвалічна нагадвае лічбу 60, якую ён прысвяціў святу вызвалення роднай зямлі:

Белыя: b6, c5, c7, d6, g1, g5 (6).

Чорныя: a5, b2, b8, d2, d4, e3, f2, f8, g3, g7 (10).

Знайдзіце перамогу белых. Таксама будзем рады вашым рашэнням.

Чэмпіянат, спартакіяда, турнір

У XII чэмпіянаце краіны па складанні камбінацыйных праблем-64 перамог кандыдат у майстры спорту мінчанін Іван Наўроцкі. На свой рахунак ён запісаў 29 ачкоў з 40 магчымых. Другім у гэтым самым папулярным жанры стаў кандыдат у майстры спорту пінчук Аляксандр Кагоцька. Поспех яму прынеслі 24 ачкі. У актыве гросмайстра СССР Леаніда Вітошкіна (Гомель) 22,5 ачка і бронзавы медаль.

У дзесятку мацнейшых таксама трапілі Д.Камчыцкі — 21,75 ачка, Д.Кульбанаў (Асіповічы) — 20, В.Шульга (Мінск) і П.Кажаноўскі (Пінскі р-н) — па 19,5, П.Шклудаў — 19, А.Сапегін (Мсціслаўскі р-н) — 18,5.

Усе фаварыты — нашы актыўныя аўтары.

У Гродне адбыліся спаборніцтвы ў праграме абласной спартакіяды вучнёўскай моладзі. Першае месца пад кіраўніцтвам трэнера Міхаіла Стэфановіча заваявалі гаспадары "поля" Яўген Малеўскі, Сяргей Палёны, Рома Акуловіч і Вольга Сурмач. Другое месца заняла зборная Ваўкавыска (трэнер Аляксандр Андрыянаў) і трэцяе — шашачная дружына Слоніма (трэнер Аляксандр Аніська).

У Слоніме прайшоў рэспубліканскі турнір клуба "Цудашашкі". У ім вызначаліся гамяльчане Дзмітрый Ком, Сяргей Марчанка, Андрэй Канавалаў і Вольга Канцавенка (трэнер Рыгор Кулагін). Іх вынік — 41 ачко. Канкурэнцыю ім саставілі гродзенцы (трэнер М.Стэфановіч) і мінчане (трэнер Кірыл Хайнюк). У асабістым заліку лепшымі былі Д.Ком, С.Марчанка і А.Канавалаў, а ў дзяўчынак — Маргарыта Батура са Слоніма.

Аб гэтым паведамілі суддзя вышэйшай нацыянальнай катэгорыі Гары Далідовіч і міжнародны арбітр А.Аніська.

Чацвёрты нумар

Убачыў свет чацвёрты нумар "Шашечного вестника". Аўтар-складальнік выпуска — міжнародны майстар Васіль Нагурны. Ён выдаецца ў Драгічыне, а заснавальнікам яго з'яўляецца Беларуская федэрацыя шашак (Мінск).

Выданне знаёміць з вынікамі розных спаборніцтваў, у тым ліку завочных. Сярод іх: фестываль "Етвызь-2003" і Кубак краіны, чэмпіянаты Брэсцкай вобласці, Беларусі і Еўропы. Інфармацыі суправаджаюцца партыямі, даведкамі аб пераможцах. Спадабаюцца раздзелы "Азбука гульні", "Дэбютная мазаіка", "Не бачачы партнёра". Старонкі гісторыі расказваюць аб ветэранах шашачнага спорту. Прыводзіцца пазіцыя з партыі А.Каўрыжкіна супраць А.Левіна (1933 г.), якая ўразіла нават чэмпіёна свету па шахматах Эмануіла Ласкера:

Белыя: a1, a3, b2, c3, d4, e1, e3, e5, f2, g1, h4 (11).

Чорныя: a7, b6, b8, c5, c7, d8, e7, f6, g5, g7, h6 (11).

"Колоссаль!" — усклікнуў славуты маэстра, калі ў Маскве яму паказалі рашэнне: 1.ef4 g:e3 2.gh!! e:g1 3.cb4 c:e3 4.ef2 f:d4 5.hg5 h:f4 6.bc3 d:b2 7.f:d4 g:c5 8.b4:c1x.

Апублікаваны рэйтынг-ліст №3 беларускіх ігракоў. А для складальнікаў і рашальнікаў праводзяцца конкурсы разгадвання шашачных галаваломак, пераможцы якіх узнагароджваюцца дыпломамі, прызамі і запрашаюцца на фестывалі "Етвызь" за кошт яго арганізатараў.

Хто жадае падпісацца на выпускі весніка, можа звяртацца да Васіля Васільевіча Нагурнага па тэлефоне ў Драгічыне: **(8-01644) 2-04-99 ці 2-00-93** альбо пісьмова па адрасе: **225830, Брэсцкая вобласць, г.Драгічын, вул.Першамайская, 11-15.** Ёсць магчымасць набыць і іншую шашачную літаратуру.

Мікалай ГРУШЭЎСКІ,
майстар спорту.

ШАХМАТЫ

Задача-лауреат
В.Пильченко

Белые: Kph7, Фа1, Ле4, Лf8, Cc1, Kf6, пп. d7, d5, h3 (9).

Черные: Kpf5, Лg1, Cf1, Ka5, пп. d3, d6, g4, g6, h4 (9).

Мат в 2 хода.

Предлагаем вниманию любителей шахматной композиции двухходовую задачу, которая была отмечена призом на конкурсе составления композиций в 2003 году. Попробуйте найти ее решение. Свои ответы присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты "Народная воля", "Шахматы".**

Страничка истории Первые чемпионы

В 1922 году шахматная жизнь в Минске, совершенно прекратившаяся в годы Гражданской войны, возобновилась. В конце 1922 года начался первый чемпионат Минска, в котором играли 14 шахматистов. Турнир проводился в 2 круга и длился почти 5 месяцев. Он закончился победой горячего энтузиаста и популяризатора шахмат Антона Касперского, набравшего в 26 встречах 22,5 очка. Важное событие произошло в следующем 1923 году. В республиканской газете "Звязда" открылся шахматный отдел под редакцией Р.Шукевича-Третьякова. В том же 1923 году представители Беларуси А.Касперский (Минск) и Л.Травин (Слуцк) приняли участие в первом съезде Всесоюзного шахматного союза. На нем Р.Шукевич-Третьяков был избран в состав правления.

В 1924 году была образована первая республиканская шахматная секция, которую возглавил Р.Шукевич-Третьяков. А 80 лет назад, 1 июля 1924 года, в Минске открылся Всебелорусский шахматный съезд, в программе которого был проведен I чемпионат Беларуси по шахматам. В нем принимали участие 13 спортсменов из разных районов республики. Турнир проводился по круговой системе.

Первым чемпионом БССР стал минский врач, впоследствии доктор медицинских наук и шахматный мастер Соломон Конрадович Розенталь. Он показал высокий результат — 10 очков из 12 возможных. На очко от победителя отстал мастер Федор Дуз-Хотимирский (Минск). А третьим призером стал витеблянин Владислав Силич, который потом первым из белорусских шахматистов стал мастером. Его результат был 8 очков. С 7,5 очка финишировал Л.Травин (Слуцк).

Победители чемпионата С.Розенталь и Ф.Дуз-Хотимирский приняли участие в III Всесоюзном чемпионате.

Приводим партию первого чемпиона Минска, сыгранную, правда, в чемпионате столицы 1925 года. В нем также победил Касперский, а Розенталь финишировал вторым.

Касперский—Мазель
Французская защита

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Kc3 Kf6 4.Cg5 Ce7 5.e5 Kfd7 6.h4!? Этот ход характеризует атаку Алехина-Шатара. Жертвуя пешку, белые получают взамен атакующую позицию. 6...C:g5? Брать пешку очень рискованно. 7.hg Ф:g5 8.Kh3 Фе7 9.Фg4 g6 10.Kf4 a6 11.Cd3 (Хорошо 11.Фg3, и на 11...c5 12.Kc:d5 ed 13.K:d5 Фd8 14.e6!) 11...Фf8 (Здесь следовало играть 11...c5, и не проходит 12.Kc:d5 ed 13.K:d5 из-за 13...Kb6) 12.o-o-o c5 13.Kc:d5! ed 14.K:d5 Ла7? 15.e6! fe 16.Kc7+! Kpf7 17.Ф:e6+ Kpg7 18.Л:h7+! Л:h7 19.Ф:g6+ Kph8 20.Ф:h7x.

Победителю — 83 года!

В первенстве среди ветеранов шахматного клуба "Ладья" при Центре олимпийской подготовки по шахматам и шашкам приняли участие 30 спортсменов в возрасте от 60 до 83 лет. Турнир проводился по швейцарской системе в 9 туров. Среди участников было 13 кандидатов в мастера. В напряженной борьбе сенсационную победу одержал старейший участник чемпионата 83-летний кандидат в мастера Николай Захарович Семенов. Пройдя турнирную дистанцию без единого поражения, он показал высокий результат — 7,5 очка из 9 возможных. Такой же итог у доктора технических наук, кандидата в мастера Вадима Андреевича Анищенко, но он уступил победителю по дополнительным критериям. Третьим финишировал в турнире бывший чемпион БССР среди юношей, неоднократный участник чемпионатов Беларуси кандидат в мастера Олег Дорофеевич Дашкевич — 7 очков. Обоим призерам турнира по 66 лет.

Вундеркинд из Норвегии потрясает

Продолжает удивлять отличными результатами 13-летний норвежский шахматист Магнус Карлсен. На турнире в Дубаи он выполнил в третий раз гроссмейстерский норматив. Еще более впечатляющим был его результат на международном турнире в Мальме (Швеция). Здесь он занял третье место в очень сильном составе, набрав 5,5 очка в 9 встречах. Карлсен опередил таких грандов, как А.Белявский, Э.Розенталис, Е.Агрест. Приводим одну из его партий.

М.Карлсен—Е.Владимиров
Дубаи, 2004 г.
Сицилианская защита

1.e4 c5 2.Kf3 Kc6 3.d4 cd 4.K:d4 Kf6 5.Kc3 d6 6.Cg5 e6 7.Фd2 a6 8.o-o-o Cd7 9.f3 Лc8 10.Ce3 Ke5 11.g4 h6 12.h4 b5 13.Cd3 b4 14.Kce2 d5 15.ed K:d5 16.Kf4 Фа5 17.Kpb1 K:f3?! Выглядит очень сильно, на 18.K:f3? может последовать 18...Kc3+! 19.bc bc 20.Фc1 Ca3. Но белые имеют выбор. 18.Фf2! K:e3 19.Ф:e3 K:d4 20.Ф:d4 Фc5 21.Фe4! Фc6 (На естественное 21...Cc6 22.Фe2 C:h1 заготовлено сокрушительное 23.K:e6! Фe7 24.Cf5!, и нет хорошей защиты от мата 25.Лd8+! Л:d8 26.Kc7x) 22.Фe2 a5 23.Kh5 a4 24.Лhf1 Лc7 25.Фf2 Фc8 26.Фd4 Лd7 27.K:g7+ C:g7 28.Ф:g7 Лf8 29.Ф:h6 b3 30.ab ab 31.cb Ca6 32.C:a6 Ф:a6 33.Фf4 Лa7 34.Фb8+ Kpe7 35.Фb4+. **Черные сдались.** На 35...Kpe8 последует 36.Лd8+.

У Дзеда Мароза з'явілася казачнае возера

Шматлікія госці, якія прыязджаюць зараз у рэзідэнцыю беларускага Дзеда Мароза, атрымалі магчымасць прагуляцца вакол казачнага возера, што з'явілася нядаўна на тэрыторыі Нацыянальнага парку "Белавежская пушча".

"Па возеры, упрыгожаным лілеямі, плаваюць качкі, буслы і нават царэўна-жаба са стралой, пушчанай Іванам-царэвічам. А вакол казачнага вадаёма, дзе пакладзены драўляны насціл, не баючыся, можна хадзіць у мадэльным абутку", — сказаў Дзед Мароз.

"Зараз у маім памесці працягвае працаваць цудоўны народны умелец, пераможца Міжнароднага фестывалю "Славянскі базар у Віцебску" Аляксандр Масло, які выразае з дрэва скульптуры казачных герояў. Ужо праз тыдзень тэрыторыю рэзідэнцыі ўпрыгожаць першыя пяць яго новых твораў. Сярод іх Ямеля са шчупаком у руках, Бураціна, сястрыца Алёнка з браткам Іванкам. А ў перспектыве тут паселяцца ўсе вядомыя дзецям казачныя героі", — дадаў Дзед Мароз.

Дарэчы, з моманту адкрыцця рэзідэнцыі ў снежні мінулага года ў гасцях у беларускага Дзеда Мароза пабывалі больш за 40 тысяч турыстаў з 39 краін свету, у тым ліку з Індыі, Японіі, Арабскіх Эміратаў, Панамы і Канады.

Ларыса ШЫГАНАВА.

8
ліпень

ЧАЦВЕР
Усх. 4.49 Зах. 21.41
Даўж. дня 16.52
Апошняя квадра
9 ліпеня

95 гадоў з дня нараджэння Г.М. Ліўшыца (1909—1983), беларускага гісторыка і філосафа
75 гадоў з дня нараджэння К.Г. Цішановіча, беларускага графіка

ЛЮБОПЫТНО

Японец стал чемпионом мира по поеданию сосисок

На чемпионате мира по поеданию сосисок, который проходил в Нью-Йорке, победил японец Такеру Кобаяси. Он съел 53 с половиной хот-дога за 12 минут.

26-летний Кобаяси — на вид щуплый (59 кг), но в нужную минуту чрезвычайно прожорливый — победил в этом чемпионате в четвертый раз подряд и сохранил за собой высшую награду, о которой могут только мечтать миллионы любителей сосисок по всему миру, — "Горчичный пояс". Секрет успеха Такеру Кобаяси — в "соломоновой технике": он переламывает сосиску пополам, прежде чем отправить ее в рот. Во время соревнований Кобаяси с самого старта ушел в отрыв. Занявший второе место Нобоюки Сирота — также представитель Японии — съел всего 38 хот-догов.

Неудавшийся рекорд столетнего мужчины

Попытка 100-летнего жителя ЮАР Филипа Рабиновитца установить новый мировой рекорд в беге на 100 метров для 100-летних стариков окончилась обидно — забег не засчитали. Вины Рабиновитца в том нет: просто во время забега погас свет, и остановились электронные часы, отсчитывавшие время.

По словам претендента на мировую корону, он пробежал дистанцию за 28,7 секунды, что намного меньше нынешнего рекорда в 36,19 секунды. Но из-за перебоя в энергоснабжении официально его достижение зафиксировано быть не может. Тем не менее Рабиновитц, которому 100 лет исполнилось в феврале, говорит, что чувствует себя "совершенно великолепно". "Никогда не думал, что способен на такое", — объясняет он.

Нынешний рекорд 100-метровки для землян, живущих дольше века, был установлен в 2002 году австралийцем Эрвином Якульски. А Рабиновитц решил еще раз попытать счастья, но осенью. К подготовке, правда, он приступил уже сейчас, каждый день совершая 6-километровую прогулку. В его диету входят два яблока в день. На завтрак он ест овес и пьет чай с тостами; на обед — овощное блюдо с курятиной или рыбой и немного имбирного эля в сочетании с тростниковой крепкой настойкой.

Несчастный муж посадил самолет

"Бомба! Бомба!" — закричал пассажир турецкого самолета сразу после вылета из Мюнхена. Лайнер тут же посадили.

Бомбы у 28-летнего жителя Турции (его имя не разглашается) на поверку не оказалось. Захватить самолет он тоже не пытался. Никто из 150 пассажиров и семи членов экипажа не пострадал, за исключением самого нарушителя спокойствия: после экстренной посадки он, не дожидаясь трапа, спрыгнул на полосу и сломал себе ногу. Его отправили в больницу, но, разумеется, уже под арестом.

Когда полиция стала разбираться, оказалось, что мужчина сильно расстроился из-за того, что его жена не полетела вместе с ним. По данным предварительного следствия, мужчина ездил в гости к своей живущей в Германии жене, однако не сумел убедить ее вернуться с ним на родину. Это обстоятельство настолько обескуражило супруга, что после взлета он вытащил мобильный телефон и сказал, что сейчас взорвет бомбу.

Четверг, 8 июля

БТ
07.00, 08.00, 09.00, 12,00, 15.00, 18.00, 23.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.05, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30, 20.00 "Деловая жизнь".
09.15, 18.50 "Спрут". Сериал.
10.15, 20.05 "Тайны следствия". Сериал.
11.05 17.20 "Богатые и знаменитые". Сериал.
12.15 "Общественная безопасность".
12.25 "Безумный день — среда". Мелодрама.
14.40 "Империя Третьяковки". Видеофильм АТН.
14.55 "100 шагов к Олимпу".
15.15 "Девочка и крокодил". Комедия.
16.20 "Лицей". Сериал.
18.25 "Новая коллекция" Олега Лукашевича".
21.00 "Панорама".
21.50 "Права человека. Взгляд в мир".
22.00 "Под звездами". Мелодрама.

ОНТ
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.20 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05, 19.05 "Клон". Сериал.
09.50, 18.10 "Дом". Реалити-шоу.
10.35 "Дисней-клуб".
16.00 "Женщины в любви". Сериал.
17.00 "Слабое звено".
20.00 "Время".
21.00 "Черный ворон". Сериал.
22.00 "Улицы разбитых фонарей". Сериал.
23.35 "Человек и закон".

РОССИЯ
07.45, 19.55 "Бедная Настя". Сериал.
08.45 "Директория смерти". Сериал.
09.40, 23.00 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30 "Местное время. Вести — Москва".
10.50, 20.50 "Марш Турецкого". Сериал.
16.10 "Агентство "Золотая пуля". Сериал.
17.05 "Нежное чудовище". Сериал.
18.00 "Комиссар Рекс". Сериал.
19.50 "Спокойной ночи, малыши!".
22.40 "Вести +".
23.15 "Приключения трупа". Комедия.

ЛАД
06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "С днем рождения, Победа!".
08.35, 22.30 "Наполеон и Европа". Сериал.
09.35 "Здоровье".
10.05, 18.10 "Между нами, женщинами".
10.30 "Грешная Анхелика". Сериал.
11.15, 13.00 "Обычный необычный день".
11.50, 18.30 "Адъютант его превосходительства". Сериал.
13.30 Мультфильмы.
14.10 "Бронзовая птица". Сериал.
15.15 "Маугли". Сериал.
15.35 "Не зевай!".
15.55 "Венецианские виллы". Док.фильм.
17.05 "Третьего не дано". Кинороман.
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".
21.15 "Золотой теленок". Худ.фильм.
23.25 Спортивная гимнастика. Международный турнир. Видеообзор.

НТВ
09.00, 11.00, 16.00, 18.00 "Сегодня".
09.25 "Квартирный вопрос".
10.20 "Страна советов".
14.30 "Принцип домино".
16.30 "Дикий мир: борьба за выживание".
17.35 "Протокол".
18.40 "Мангуст". "Школьный детектив". Сериал.
19.50 "Не ссорьтесь, девочки". Сериал.
21.00 "Страна и мир".
21.35 "К барьеру!" Ток-шоу.
22.45 "Разрыв". Триллер.

СТВ+RenTV
06.30, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.45 "Утро столицы".
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 20.00 "СТВ-спорт".
08.00 "Светская хроника".
08.15, 20.20 "Технология".
08.25 "Судьбы своей хозяйка".
08.45 "Проект "Отражение".
09.15 "Трансформеры". Мультфильм.
09.40 "Моя девочка". Мелодрама.
11.30 "Ecce Homo".
11.45, 20.35 "Фильм, фильм, фильм".
12.00 "Час суда".
13.00 "Под углом 23 с половиной градуса". Док.фильм.
13.50, 18.30 "NEXT". Сериал.
14.50 "Мятежный дух". Сериал.
15.30 "Маска". Мультсериал.
16.00 "Веселые баксы".
16.15 "Добро пожаловаться..."
17.00 "Вовочка". Сериал.
18.15 "Театральные истории".
20.55 "Убить президента". Боевик.
23.10 "Турпоход".
23.20 "Новости мировой шоу-индустрии".
00.05 "Секретные материалы". Сериал.
00.45 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ
07.00, 17.00 "Моссад". Сериал.
07.50, 17.50 "Телемагазин".
08.00 Мультфильм.
09.25, 19.35 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...
09.30, 21.00 "Региональный репортаж".
09.45, 19.50 "Полиция Гамбурга". Сериал.
10.30, 21.15 "Звездная пехота". Боевик.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
18.00 "12 стульев". Сериал.
19.10 "Последний миф". Док.сериал.
19.40 "Доброе слово Василия Киселева".
20.45 "Вечарніца".

ТВ ЦЕНТР
04.45, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь".
07.45 "Ночной циклон". Боевик.
09.25 "На теплоходе музыка играет". Спецрепортаж.
09.40 "Войди в свой дом".
09.45 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.10 "Особая папка".
11.40 "След в небе".
12.05, 23.00 "Петровка, 38".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.20, 18.40 "Экспоновости".
14.30 "21-й кабинет".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Служебный вход".
16.00 "Расследование Элоизы Ром". Сериал.
17.15 "Московские перекрестки" с Олегом Табаковым".
18.00 "Страсти по Саломее". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
18.55 "Код "Омега". Боевик.
21.40 "Секретные материалы: расследование ТВЦ".
22.30 "Времечко".
23.20 "25-й час. События. Время московское".
23.45 "Супердиск".
00.00 "По закону". Сериал.
01.00 "Синий троллейбус".

EUROSPORT
09.45 Конный спорт. Кубок наций.
10.45 Футбол. Альпийский кубок. Зальцбург.
12.45 Эстафета олимпийского огня.
13.00, 19.15 Легкая атлетика. Гран-при. Лозанна.
15.00, 23.00 Велогонка. Тур де Франс.
19.00 Теннис. Маркос Багдатис.
21.00 Бокс.
00.30 Сумо.
01.30 Экстремальный журнал.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс(017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Намеснік галоўнага рэдактара Іван МАКАЛОВІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, правы ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 080 экз. Заказ № 684.